

سند برنامه توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی

استان زنجان

شهرستان: خرمدره
بخش: مرکزی

راژان آب زاگرس
مهندسین مشاور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان مدیریت و برنامه ریزی
استان زنجان

سند

برنامه توسعه اقتصادی، اشتغالزایی

و طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی استان زنجان

بخش: مرکزی

شهرستان: خرمدره

زمستان ۱۳۹۹

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیام استاندار.....	۱
پیشگفتار.....	۳
تشکر و سپاسگزاری.....	۵
کلیات.....	۷
مقدمه.....	۹
۱- تبیین و تحلیل وضعیت موجود روستاهای بخش مرکزی شهرستان خرمدره.....	۱۰
۱-۱- متغیر و شاخص‌های تطبیقی جمعیت بخش مرکزی شهرستان خرمدره و استان زنجان.....	۱۰
۲-۱- قابلیت‌ها.....	۱۲
۳-۱- محدودیت‌ها و تنگناها.....	۱۳
۴-۱- مسائل کلیدی بخش (مرتبط با توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و منظومه).....	۱۵
۵-۱- ساختار و سازمان فضایی موجود (نقشه).....	۱۸
۶-۱- جمع‌بندی.....	۲۰
۲- تصویر کلان توسعه روستاهای بخش.....	۲۱
۱-۲- اهداف کلی.....	۲۱
۲-۲- اهداف کمی.....	۲۳
۳-۲- جهت‌گیری‌های توسعه.....	۲۳
۴-۲- راهبردها.....	۲۵
۵-۲- سیاستهای اجرایی.....	۲۶
۶-۲- تعیین الزامات تحقق اهداف و سیاستها.....	۲۸
۷-۲- ساختار و سازمان فضائی هدف/ پیشنهادی (نقشه).....	۳۰
۳- اقدامات، فعالیت ها، طرح ها و پروژه‌های توسعه بخش (پیوست سند).....	۳۱
۱-۳- اقدامات و فعالیت‌های ذی‌ربط تصمیمات و مصوبات مقرراتی و اجرایی - جدول ۴.....	۳۱
۲-۳- طرح‌های سرمایه‌گذاری اولویت بندی شده در سطح بخش - جدول ۵.....	۳۱
۳-۳- پروژه‌های عمرانی اولویت بندی شده در سطح بخش - جدول ۶.....	۳۱
۴- نظام اجرایی، نظارت و بازنگری سند.....	۳۱
۱-۴- سازمان اجرایی.....	۳۱
۲-۴- نظارت بر اجرا.....	۳۱
۳-۴- بازنگری سند.....	۳۱
پیوست و ضمایم.....	۳۲

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱- متغیر و شاخص‌های تطبیقی جمعیت بخش مرکزی شهرستان خرمدره و استان زنجان.....	۱۱
جدول ۲- اهداف کمی بخش برحسب سرفصلهای کلی.....	۲۳
جدول ۳- عناوین اقدامات و کسب و کارهای محرک متوسط مقیاس.....	۲۹
جدول ۴- فهرست اقدامات و فعالیت‌های ذی ربط تصمیمات و مصوبات مقرراتی و اجرایی (۱).....	۳۳
جدول ۵- فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰).....	۳۴
ضمیمه جدول ۵- توضیحات طرح‌های سرمایه‌گذاری.....	۴۲
جدول ۶- فهرست پروژه‌های عمرانی (اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای برحسب فصل - برنامه - پروژه).....	۴۳
ضمیمه جدول ۶ - توضیحات پروژه‌های عمرانی.....	۵۱

فهرست نقشه‌ها

عنوان	صفحه
نقشه ۱- ساختار فضایی منظومه خرمدره.....	۱۸
نقشه ۲- سازمان فضایی منظومه خرمدره در وضع موجود.....	۱۹
نقشه ۳- سازمان فضایی پیشنهادی منظومه خرمدره.....	۳۰

پیام استاندار

در همسویی و همگرایی با اهداف برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای و ایجاد بستر لازم برای شکوفایی و پیشرفت عدالت محور روستاها، اجرای جزء ۱ بند الف ماده ۲۷ قانون برنامه ششم توسعه در تلفیق با طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی برابر مصوبه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان (مورخ ۹۶/۱۲/۲۷) در قالب مطالعات "برنامه توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی استان" منجر به تنظیم اسناد برنامه و طرح بخش‌های تابعه شهرستان‌های استان زنجان به عنوان سنتر مطالعات شده است.

اشتغال پایدار و رونق کسب و کار، تقویت اقتصاد محلی صادرات محور، توانمندسازی اقتصادی و تنوع‌بخشی به اقتصاد و معیشت روستائیان و افزایش سطح درآمد و ارتقاء سطح بهره‌وری، به عنوان بخشی از پیامدهای اقتصادی مورد انتظار از رهگذر اجرای نتایج این مطالعات می‌باشد.

بواسطه اهمیت اهداف برشمرده، مطالعات "برنامه توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی استان" در زمره طرح‌های منتخب ملی و استانی بوده که با راهبری سازمان برنامه و بودجه کشور و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی کشور و اهتمام سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان و اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان و مشارکت مسئولان استانی و شهرستانی در آستانه اجرای نتایج قرار گرفته است.

ضمن سپاسگزاری از کلیه دست اندرکاران در همراهی و همکاری‌های به عمل آمده و به منظور انجام موفقیت‌آمیز نتایج اجرایی مطالعات، نظر فرمانداران و مدیران محترم دستگاه‌های اجرایی استان را به الزامات زیر جلب می‌نماید.

۱- فرمانداران محترم با تمهیدات متناسب با اقتضای مرحله اجرای نتایج مطالعات، عوامل اجرای سند بخش/بخش‌های تابعه را با حساسیت و دقت و با کاربری ظرفیت‌های شهرستانی راهبری نمایند. اولویت‌بندی‌های ناشی از محدودیت منابع، مبتنی بر تصمیمات کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها اتخاذ خواهد شد و دهیاران و مقامات محلی در روستاها از عوامل مؤثر در پیشبرد فعالیت‌ها، پروژه‌های عمرانی و طرح‌های سرمایه‌گذاری خواهند بود.

۲- دستگاه‌های بخشی و فرابخشی شهرستان‌ها تحت راهبری توأمان دستگاه متبوع استانی و فرمانداری و همچنین با رعایت ملاحظات لازم به اجرای نتایج مطالعات همت گمارند.

۳- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، ضمن هماهنگی بخشی و فرابخشی در عملیاتی نمودن نتایج مطالعه، نسبت به راهبری تخصیص منابع و امکانات استانی و ملی برای تحقق راهبردها و پوشش اهداف کمی و کیفی مورد انتظار اهتمام نماید.

۴- اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان ضمن پیگیری و هماهنگی با مدیریت ملی، نسبت به اجرای پروژه‌ها و طرح‌های مرتبط با منظومه‌های ۱۷ گانه استان اقدام و گزارش عملکرد دستگاه‌های استانی را به شورای برنامه‌ریزی و توسعه ارائه نماید.

۲ ..... سند برنامه توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی استان زنجان

۵- بهره‌گیری از خدمات تسهیلگری در امر آموزش و همچنین اجرای نتایج و دستاوردهای کاربردی مطالعات، با استفاده از سازمان و ظرفیت‌های اجرایی موجود و مشارکت میدانی دهیاران و شوراهای اسلامی روستا، در تأمین اهداف برنامه‌های پیشنهادی تأثیرگذار بوده و کمک شایانی می‌کند.

۶- تمهیدات مربوط به اجرای نتایج می‌بایست از سال پایانی برنامه ششم (۱۴۰۰) آغاز و با فعال‌سازی قابلیت‌ها و راه‌اندازی ظرفیت‌های تسهیلگری و متناسب با مقتضیات توسعه روستایی در برنامه هفتم تا افق ۱۴۰۵ تداوم یابد.

فتح اله حقیقی

استاندار زنجان

پیشگفتار

پس از چهار دهه تلاش و اجرای برنامه‌های توسعه روستایی، تدوین برنامه توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستایی با هدف تقویت اقتصاد محلی و منطقه‌ای در برنامه ششم توسعه مطرح و مطابق تکالیف جزء ۱ بند الف ماده ۲۷، سازمان استان‌ها را مکلف به تهیه سالانه ۵ هزار برنامه روستایی نمود. تهیه ۹۰ برنامه به‌صورت سالانه در استان و شرح خدمات معین با محوریت سازمان برنامه و بودجه کشور در دستور کار استان قرار گرفت. این مهم در تکمیل سلسله برنامه‌های توسعه استان تا سطح روستا و استمرار نگرش پهنه‌ای به برنامه‌های توسعه اقتصادی و کالبدی، به تهیه برنامه‌های کل بخش‌ها و روستاهای استان منتهی گردید تا برنامه آمایش سرزمین و استان، برنامه‌های توسعه فضایی شهرستان‌ها را کامل نماید. در این راستا تلفیق برنامه‌های طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی در بخش‌های ۱۷ گانه با برنامه‌های توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی روستایی (برای تمام روستاهای بالای ۲۰ خانوار) به عنوان تصمیم راهبردی به تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان با همراهی اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و مبادله موافقت‌نامه استانی منتهی شد و مقرر گردید ضمن اجرای شرح خدمات دوگانه و تهیه و تدوین اسناد (بخشی/ روستایی/ تلفیقی) در قالب خدمات مشاوره‌ای و مدیریت کمیته راهبری مورد اهتمام قرار گیرد.

امید است نتایج حاصله که به تائید شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، سازمان برنامه و بودجه کشور و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی کشور رسیده است، به رشد و شکوفایی اقتصاد محلی و توانمندسازی ذینفعان منجر گردد و آثار اقتصادی آن را در سال‌های آتی در حساب تولید استان شاهد باشیم. بدیهی است استمرار برنامه‌ها، همزمان با رشد اقتصادی، توسعه پایدار محلی را در بر خواهد داشت.

در انتهای کلام، فرصت را مغتنم شمرده و از همکاران محترم امور برنامه‌ریزی، نظارت و آمایش سرزمین، کلیه عوامل مدیریتی و اجرایی در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان و همچنین کلیه فرمانداران، مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی و دست اندرکاران محلی تقدیر و تشکر می‌گردد.

رضا خواجه‌ای

رامین میرزایی

مدیر کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

استان زنجان

استان زنجان

تشکر و سپاسگزاری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی و اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان از مقامات، مراجع و دستگاه های زیر که در شکل گیری اسناد «برنامه توسعه اقتصادی، اشتغالزایی» و «طرح توسعه پایدار مشروطه های روستایی استان زنجان» سهیم بوده اند، صمیمانه تشکر و سپاسگزاری می نماید.

استان: ستاد اقتصاد مقاومتی، شورای برنامه ریزی و توسعه، استانداری، دستگاه های ستادی و سازمان های مردم نهاد.

شهرستان ها: کمیته های برنامه ریزی، فرمانداری ها و دستگاه های اجرایی.

بخش ها و روستاها: بخشداری ها، احصای شورای اسلامی روستاها، دهیاران، ریش سفیدان و معتمدین محلی.

سازمان و تشکیلات مطالعه: کمیته راهبری مطالعه، مهندسین مشاور (آرتا نقشه شهر، برنامه ریزی چشم انداز سلمان، رازان آب زاکرس، سبز سلمان سلمان و یورت شهر سلمان)، تیم نظارت علمی و دفتر مطالعات.

کلیات

روستاها در استان زنجان همانند سایر روستاهای کشور متأثر از جریان وسیع تغییرات فناوری و ارتباطات، تحولات متفاوتی را در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تجربه کرده‌اند؛ به گونه‌ای که، سرمایه‌گذاری‌های گسترده در زیرساخت‌های کالبدی روستاها، چهره و کالبد آن‌ها را تغییر داده و سطح انتظارات جامعه روستایی را به جامعه شهری نزدیک و همسو کرده است. با وجود این اقدامات، ساختار تولید و اشتغال در روستا دستخوش تغییرات محدودتری بوده است.

رشد اقتصاد روستا بر دو محور رشد سرمایه‌گذاری و رشد بهره‌وری متکی است. البته رشد صرفاً بر مبنای سرمایه‌گذاری به سرعت مشمول قاعده بازده نزولی عوامل تولید شده و بازده سرمایه‌گذاری متأخرتر را کاهش می‌دهد؛ بنابراین رشد روستا به صرف انجام سرمایه‌گذاری جدید مقرون به صرفه نبوده و به سرعت متوقف می‌شود. مطالعات اقتصادی نشان می‌دهد که رشد بیش از ۵۰ درصد رشد اقتصادی به ویژه در روستاها وابسته به ارتقا و رشد بهره‌وری است. زمینه‌های سرمایه‌گذاری در روستاها را می‌توان از طریق قابلیت سنجی و تحلیل تنگناها و سایر ملاحظات نظیر بازار استخراج نمود و در قالب پروژه‌های اولویت‌دار، فرآیند رشد اقتصاد روستا و به تبع آن تحول در روستا را با سرمایه‌گذاری‌های جدید تسریع نمود.

سرمایه‌گذاری و سیاست‌گذاری برای ارتقای بهره‌وری عمومی در اقتصاد روستا به جای نگاه پروژه‌ای و یک بعدی نیازمند رویکرد سیستماتیک و فرآیندی است. در یک دسته‌بندی کلی می‌توان عوامل کاهنده و یا متوقف کننده ارتقای بهره‌وری در روستاها را در قالب محورهای زیر طبقه‌بندی کرد:

رتبه	موانع عمومی ارتقای بهره‌وری	فرآیند و تبعات
۱	شکاف معنی‌دار قیمت تولید تا مصرف و قیمت‌های با تغییرات گسترده	فاصله معنی‌داری بین قیمت در مزرعه و قیمت مصرف‌کننده وجود دارد؛ به نحوی که بخش زیادی از ارزش افزوده بخش کشاورزی از روستاها خارج شده و نصیب واسطه‌ها می‌شود. این شکاف به کاهش درآمد و انگیزه‌های سرمایه‌گذاری روستاییان منتهی می‌شود؛ و به دلیل ناکارآمدی سیاست‌های اصلاحی، فرایند تار عنکبوتی قیمت در بیشتر محصولات رخ می‌دهد
۲	مقیاس خرد فعالیت‌ها در بخش کشاورزی	متأثر از قانون تقسیم اراضی و قانون ارث و عدم شکل‌گیری سیاست‌گذاری صنعتی بزرگ‌مقیاس در چندین دهه گذشته مقیاس تولید کشاورزی در روستاها بسیار کوچک‌تر شده است. در چنین شرایطی به دلیل آنکه مبنای فعالیت‌ها صرفاً معیشتی بوده است، معمولاً اهداف اقتصادی مدنظر قرار نگرفته و بهای تمام شده محصولات نیز در دامنه اقتصادی ملحوظ نشده است.
۳	محدودیت و تقلیل منابع آبی	آب یکی از ارکان و نهاده‌های محوری اقتصاد روستا است. تغییرات اقلیم و محدودیت بارش در سه دهه گذشته، افزایش شدید تقاضای مصرف آب در بخش کشاورزی با گسترش اراضی زیر کشت آبی و حفر چاه‌های مجاز و غیرمجاز از دهه ۱۳۶۰ به این‌سو و از طرفی عدم انتشار و تعمیق فناوری‌های کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی با فقدان بازار آب یکی از عوامل محوری ارتقاء بهره‌وری و درآمد روستا از محل فعالیت‌های کشاورزی است. با مصرف موجود آب در بخش کشاورزی می‌توان تولید را دو تا سه برابر افزایش داد.
۴	دستگاه‌ها و متولیان سیاست‌گذاری ناهمسو در روستا	دستگاه‌های اجرایی نظیر جهاد کشاورزی، آب منطقه‌ای، منابع طبیعی، آب فاضلاب روستایی و ... از جمله نهادهای اثرگذار در تحول و توسعه روستاها هستند. ناهماهنگی بین دستگاهی و ضعف سیاست‌گذاری متوازن موجب ناهمسوئی سیاست‌گذاری‌ها در حوزه روستا شده است

ردیف	موانع عمومی ارتقای بهره‌وری	فرآیند و تبعات
۵	کمبود نیروی انسانی ماهر و متخصص	در اقتصاد بیان می‌شود که تخصص منجر به ایجاد ارزش افزوده بیشتری می‌شود. پایین بودن سطح سواد و تخصص کشاورزان و سن بالای کشاورزان و درآمد کم آنان در کنار پارادایم ذهنی مقاوم و سخت آن‌ها به تغییر رفتاری و کشت خود در برابر مهارت و دانش نیروی کار جوان منجر به شکاف ساختاری و رفتاری بین این دو دسته شده است؛ در این میان به دلیل آن که مالک و تملک زمین‌ها نیز از آن سنتی گراهای دیرینه می‌باشد، دسته دوم یا مجبور به تسامح با سنت‌گراها می‌باشند یا با مخالفت و سرکوب خود، مجبور به مهاجرت می‌شوند که با این شرایط باعث کاهش نیروی کار ماهر، کارآفرین و سرمایه‌های انسانی و حفظ بافت جمعیتی سنت‌گرا و اغلب غیر ماهر و با بهره‌وری پایین می‌گردد. در آمریکا فقط ۳ درصد جمعیت، کشاورز و روستانشین هستند که ضمن تأمین نیاز داخلی، صادرات هم می‌کنند اما در ایران با وجود ۳۳ درصد اشتغال در بخش کشاورزی عموماً در کشاورزی سنتی و معیشتی به سر می‌برد. روستاییان با توجه به شیوه فکری و عدم دانش و مهارت و بالطبع ترس از تغییر، به ندرت دست به تغییر الگوی سنتی و کاشت محصولات جایگزین و پربازده همانند گل‌های زینتی، دارویی، زعفران و سایر محصولات کشتی دیگر می‌پردازند.
۶	نبود مدیریت و نظارت مستمر و برقراری عدالت بین نسلی در بهره‌برداری از منابع طبیعی	از آنجا که منابع آب، خاک، چراگاه‌ها و مراتع جزء منابع نسل فعلی و آینده می‌باشد، می‌باید عدالت بین نسلی به گونه‌ای باشد که نسل حاضر ضمن بهره‌برداری بهینه از منابع، حقوق نسل آتی را نیز محفوظ بدارد متأسفانه نبود سیاست‌گذاری اصولی و مدیریت و نظارت بر منابع خدادادی، آسیب‌های جدی به این منابع دارای آستانه‌های تجدید ناپذیری زده، که با ادامه این روند در آینده نه چندان دور با بحران منابع مواجه خواهیم شد.
۷	توجه غالب به خدمات رفاهی و زیرساختی بجای سرمایه‌گذاری اقتصادی در روستاها	با وجود سرمایه‌گذاری‌های سنگینی که در حوزه‌های زیرساختی و رفاهی روستاها انجام شده؛ با وجود میانگین درآمد روستاها افزایش متناسبی نداشته است. در چند دهه گذشته نگاه غالب به حوزه دخالت دولت در روستا تأمین نیازهای رفاهی و زیرساختی بوده است و توانمندسازی و ظرفیت‌سازی اقتصادی آن‌ها مورد تأکید نبوده است.
۸	عدم وجود کارگاه‌های کوچک‌مقیاس	در روستاهای ایران برخلاف سایر کشورهای پیشرفته و در حال توسعه، کارگاه‌های کوچک‌مقیاس بسیار کم و به ندرت وجود دارد. علت این امر عدم آموزش، عدم دانش، تخصص و آگاهی کافی روستاییان و گذار از دامداری و کشاورزی سنتی به مدرن و از سویی عدم حمایت، پشتیبانی و ترغیب آن‌ها از نظر مالی و علمی از سوی مسئولین ذی‌ربط می‌باشد.
۹	تله نهادی کشاورزی و تولید سنتی	متأثر از عوامل پیش گفته نهادی، نظام تولید در روستاها سنتی و کمتر متأثر از تحولات فناورانه بوده است. در برخی بخش‌ها به عنوان مثال در حوزه دام سبک، شیوه پرورش و بازده آن تفاوت معنی‌داری با چندین دهه و قرن گذشته ندارد

از آنجا که کشاورزی محور اصلی اقتصاد روستا است و تحول در آن نیز از ارکان تحولات اقتصادی و اجتماعی در روستاها محسوب می‌شود، بخش مهمی از تحول اقتصادی به تحول بهره‌وری در بخش کشاورزی وابسته است.

بر اساس نتایج حاصل از بررسی موانع عمومی ارتقای بهره‌وری، می‌توان گفت که کاهش و تعدیل آثار این عوامل نیازمند زمان و تغییرات معنی‌دار در حوزه سیاست‌گذاری، اختصاص منابع مالی، اصلاح بازارها، تغییر ساختار آموزش، بینش فکری، دانش و کیفیت مداخلات در روستا و بخش کشاورزی است. مبتنی بر اهداف، رویکردها، دستاوردها و آثار مورد انتظار از تدوین برنامه توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی، چکیده گزارش بخش مرکزی شهرستان خرمدره به شرح سرخط‌های زیر ارائه می‌شود.

مقدمه

تاریخ بشریت در گذر از عصر کشاورزی به عصر صنعتی دچار تغییر و تحولات بنیادین شد. تغییراتی که چهره جغرافیای جهان را از چشم‌انداز غالب روستایی- عشایری با تولیدات محدود کشاورزی-دامداری، به چشم‌انداز غالب شهری با تولیدات انبوه صنعتی تغییر داد. در این تحولات بنیادین و با شیوع مهاجرت عظیم از روستاها به شهرها عموماً از جمعیت روستاها کاسته و بر جمعیت شهرها افزوده شد.

تغییرات مکانی جمعیت از روستاها به شهرها موجب ایجاد تغییرات عمده فضایی در سطح کشور شد. نقش نقاط شهری در شبکه فضای ملی هر روز پررنگ‌تر و نقاط روستایی به صورت محوتر درآمد. این تغییرات در مقیاس ملی به علی‌الحد، صورت تأسف انگیزی به خود گرفت. اولین مسئله انباشت عظیم سرمایه‌های ناشی از فروش نفت در شهرها و عدم صنعتی شدن شهرها به صورت واقعی بود. در واقع شهر به علت عدم تولید اشتغال در سطح انبوه، نیازی به مهاجرین گسترده روستایی نداشت ولی به علت تمرکز درآمدهای نفتی در شهرها، جاذبه شدیدی برای روستاییان به وجود آمد. همچنین ازدیاد جمعیت، ناشی از توسعه وضعیت بهداشتی و مهار بیماری‌های مسری، بر جمعیت شهرها و روستاها افزود. با افزایش جمعیت، عدم اشتغال و درآمد ناکافی، بسیاری از این روستاییان به شهرها که محل جذب درآمدهای نفتی و محل تمرکز صنایع بود، روی آوردند. حاشیه نشینی، مشاغل غیررسمی و گسترش پهنه‌های فقر شهری پاسخ اجتماعی-فضایی شهر به این تغییرات بود. پاسخ روستا به این تغییرات مکمل پاسخ شهر بود. عدم صنعتی شدن واقعی کشاورزی در هر سه بخش عمده زراعت، دامداری و باغداری باعث رها شدن منابع روستایی و بلااستفاده ماندن ثروت‌های طبیعی شد. از این‌رو روستاهای زیادی به خاطر مهاجرت‌های شدید از جمعیت خالی شدند و روستاها به محل زندگی پیرمردان و پیرزنان تبدیل شدند.

مطالب گفته شده باعث توجه بیشتر به مسئله روستا و نحوه اشتغالزایی و توسعه پایدار روستاها با هدف ایجاد اشتغال پایدار، بهبود معیشت در سطح خانوار و توانمندسازی افراد جامعه محلی را فراهم ساخت و میزان مشارکت اهالی و روستاییان را بیشتر کرد؛ چرا که به کارگیری رویکرد مشارکتی در امر توسعه و اجرای برنامه‌های توانمندسازی در سطح محلی از یک طرف روند اجرای طرح‌ها را تسهیل می‌کند و مقبولیت اجتماعی را در پی خواهد داشت و از طرف دیگر منافع طرح‌ها و برنامه به صورت مستقیم به جامعه محلی برمی‌گردد.

در تدوین سند برنامه اقتصادی و اشتغالزایی و طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی تلاش شده که مسائل کلیدی هر بخش به صورت جدا بررسی و با توجه به نقاط قوت و ضعف هر بخش، اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای آن بخش مطرح و در نهایت پروژه‌هایی که توان اجرایی متناسب با روستا را دارند، پیشنهاد شود؛ اما بدیهی است که این سند تنها گزیده‌ای از مطالبی که در رابطه با برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزایی و طرح توسعه پایدار منظومه‌های روستایی است را در خود گنجانده و جای کار برای روستاهای هر بخش وجود دارد. به همین منظور قابلیت‌ها و محدودیت‌های هر بخش شناسایی و سعی شده تا متناسب با آنها راهبردها و سیاست‌هایی در نظر گرفته شود تا به اهداف مورد نظر در افق طرح دست یافت.

۱- تبیین و تحلیل وضعیت موجود روستاهای بخش مرکزی شهرستان خرمدره

در بخش اول از ارائه سند به بررسی، تبیین و تحلیل وضع موجود روستاهای بخش مرکزی شهرستان خرمدره پرداخته می‌شود.

۱-۱- متغیر و شاخص‌های تطبیقی جمعیت بخش مرکزی شهرستان خرمدره و استان زنجان

بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، جمعیت استان زنجان بیش از ۱۰۰۵۷ هزار نفر و ضرایب شهرنشینی و روستانشینی در استان به ترتیب ۶۷,۳ و ۳۲,۷ درصد بوده است.

از جمعیت روستایی استان با بیش از ۳۴۶ هزار نفر، به تعداد بیش از ۳۴۱ هزار نفر در ۹۰۳ روستا دارای سکنه و به میزان بیش از ۵ هزار نفر در آبادی‌ها (شامل مکان، مزرعه و ...) ساکن بوده‌اند.

در سال ۱۳۹۵، تعداد روستاهای دارای ۲۰ خانوار و بیشتر، ۷۱۰ روستا و تعداد روستاهای کمتر از ۲۰ خانوار، ۱۹۳ روستا بوده است.

در مناطق روستایی استان زنجان، حدود ۹۰ درصد جمعیت روستایی، در حدود ۵۰ درصد روستاها (روستاهای دارای ۶۰ خانوار و بالاتر)، حدود ۸,۴ درصد جمعیت روستایی، در حدود ۲۹ درصد روستاها (روستاهای دارای ۲۰ خانوار و بیشتر و کمتر از ۶۰ خانوار) و حدود ۱,۶ درصد جمعیت روستایی، در حدود ۲۱ درصد روستاها (روستاهای کمتر از ۲۰ خانوار) ساکن بوده‌اند.

متغیرها و شاخص‌های تطبیقی جمعیت بخش مرکزی، شهرستان خرمدره به شرح جدول شماره ۱ می‌باشد.

جدول ۱- متغیر و شاخص‌های تطبیقی جمعیت بخش مرکزی شهرستان خرمدره و استان زنجان

بخش	جمعیت (نفر)			ضریب روستائیشینی درصد	تعداد روستا			جمعیت روستا (نفر)			سرانه جمعیت روستا			جمعیت مکان، مزرعه و ...
	کل	شهری	روستائی		کل	۲۰ خانوار و بالا تر	کمتر از ۲۰ خانوار	کل	۲۰ خانوار و بالا تر	کمتر از ۲۰ خانوار	کل	۲۰ خانوار و بالا تر	کمتر از ۲۰ خانوار	
استان	۱,۰۵۷,۴۶۱	۷۱۱,۱۷۷	۳۴۶,۲۸۴	۳۲,۷	۹۰۳	۷۱۰	۱۹۳	۳۴۱,۱۰۴	۳۳۵,۶۳۳	۵,۴۷۱	۳۷۸	۴۷۳	۲۸	۵,۱۸۰
شهرستان خرمدره	۶۷,۹۵۱	۵۵,۳۶۸	۱۲,۵۸۳	۱۸,۵	۱۶	۱۴	۲	۱۲,۵۷۲	۱۲,۴۹۲	۸۰	۷۸۶	۸۹۲	۴۰	۱۱
بخش مرکزی	۶۷,۹۵۱	۵۵,۳۶۸	۱۲,۵۸۳	۱۸,۵	۱۶	۱۴	۲	۱۲,۵۷۲	۱۲,۴۹۲	۸۰	۷۸۶	۸۹۲	۴۰	۱۱
نسبت شهرستان به استان	۶,۴	۷,۸	۳,۶		۱,۸	۲,۰	۱,۰	۳,۷	۳,۷	۱,۵				
نسبت بخش مرکزی به شهرستان	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰		۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰				

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

۱-۲- قابلیت‌ها

در این قسمت از گزارش به بررسی قابلیت‌های منظومه خرمدره در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، کالبدی، محیطی و مدیریتی و سیاسی پرداخته شده است.

الف) اقتصادی

- ✓ وجود بازار دام (مال بازار) در شهرستان خرمدره (با امکان نقش پذیری فرا منطقه‌ای)؛
- ✓ کشت محصول انگور و فراوری آن به شیوه تیزآب و تولید کشمش؛
- ✓ کشت محصولات زراعی متنوع در سطح شهرستان و امکان تنوع آن؛
- ✓ نگهداری دام سبک و سنگین در روستاهای دهستان؛
- ✓ دسترسی به آزاد راه زنجان-تهران و قابلیت ایجاد مشاغل خدماتی و تفریحی در پیرامون جاده؛
- ✓ امکان توسعه و برندسازی صنعت کفش (کتانی) در سطح شهرستان؛
- ✓ وجود انواع صنایع دستی و محصولات کشاورزی متنوع برای فروش توسط روستاییان.

ب) اجتماعی

- ✓ بالا بودن نرخ رشد جمعیت در برخی از روستاهای منظومه
- ✓ نرخ باسوادی برای مردان ۸۴/۶۳ درصد، نرخ باسوادی زنان ۷۱/۹۶ درصد و نرخ باسوادی کل ۷۵/۲ درصد
- ✓ مهارت‌های فردی و گروهی متعدد؛
- ✓ وضعیت رو به رشد بعد خانوار در بعضی از روستاهای این منظومه.

ج) محیطی (آب و خاک)

- ✓ عبور جریان آب سطحی در منظومه و وجود منابع آب زیرزمینی مناسب؛
- ✓ گسترده‌گی اراضی با خاک مساعد کشاورزی؛
- ✓ وجود تنوع ارتفاعی در سطح منظومه؛
- ✓ وجود مراتع متعدد در سطح منظومه؛
- ✓ وجود روزهای بادی زیاد (مه یلی) در جهت توسعه انرژی بادی.

د) کالبدی-فضایی

- ✓ وجود نیروی کار ارزان در منطقه؛
- ✓ اجرای طرح هادی در بیشتر روستاهای منظومه؛
- ✓ نزدیکی به شهرها و مراکز جمعیتی برخی روستاها و استفاده از امکانات آن‌ها؛
- ✓ داشتن پتانسیل‌های لازم در خصوص توسعه حمل و نقل کالا و خدمات؛
- ✓ وجود پتانسیل مناسب برای توسعه فعالیت‌های گلخانه‌ای؛
- ✓ وجود دام‌ها، مراتع، منابع آب و خاک، منابع تولیدی، جاذبه‌های گردشگری و آب و هوای مساعد.

۱-۳- محدودیت‌ها و تنگناها

در این قسمت از گزارش به بررسی محدودیت‌های منظومه خرمدره در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، کالبدی، محیطی، مدیریتی و سیاسی پرداخته شده است.

الف) اقتصادی

- ✓ وجود ارتفاعات متعدد و کمبود زمین‌های زراعی جهت کشت و زرع؛
- ✓ عدم وجود استراتژی توسعه صنعتی و کشاورزی با برنامه‌های توسعه در منظومه؛
- ✓ عدم توسعه کارخانجات و کارگاه‌های فرآوری محصولات باغی بخصوص در زمینه انگور و وجود محدودیت توسعه باغات از طرف نهادهای دولتی؛
- ✓ فقدان منابع قابل اعتماد در زمینه توسعه بخش‌های اقتصادی؛
- ✓ کمبود صنایع معدنی و فرآوری محصولات استخراجی از معادن فعال این شهرستان؛
- ✓ کم بودن رقابت بین مردم جهت سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و صنعت؛
- ✓ پایین بودن سطح درآمد زندگی مردم روستاها؛
- ✓ ضعف سرمایه‌گذاری‌های بزرگ و مرتبط با انرژی برق؛
- ✓ تمایل نداشتن بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در روستاها؛
- ✓ نبود نگرش اقتصادی به بخش کشاورزی در منطقه؛
- ✓ وجود تصادفات جاده‌ای و ایجاد مشکلات برای دسترسی به روستاهای پیرامون.

ب) اجتماعی - فرهنگی

- ✓ پایین بودن سطح بهداشت و طول عمر و بالا بودن میزان باروری زنان، همچنین مهاجرت مردان روستایی به شهرها؛
- ✓ پایین بودن نسبت روستانشینی به کل جمعیت منظومه؛
- ✓ نرخ رشد پایین به‌طور کلی در مقایسه با استان و کشور؛
- ✓ روند افزایشی پیری جمعیت؛
- ✓ مهاجرت جوانان بومی برای اشتغال؛
- ✓ پایین بودن متوسط بعد خانوار در روستاهای این منظومه از متوسط روستایی کشور در تمامی دوره‌های سرشماری؛
- ✓ بالا بودن نسبت جنسی منظومه خرمدره در مقایسه با نسبت جنسی کشور و استانی. در مقایسه بین نسبت جنسی این منظومه با استان در می‌یابیم که نسبت جنسی، نسبت به استان به مقدار کمی بالاتر بوده و از نسبت ۱۰۵ فاصله داشته و متعادل نیست؛
- ✓ نسبت روستانشینی منظومه خرمدره نسبت به روستانشینی کل استان (۳۲/۷۵) حدود ۱۴/۲۴ کم‌تر می‌باشد. با توجه به تعداد کم روستا در منظومه خرمدره پایین بودن جمعیت روستایی این شهرستان در مقابل کل جمعیت، نسبت روستانشینی این بخش به کل جمعیت منظومه بسیار پایین می‌باشد؛

ج) زیست محیطی

- ✓ عدم تطابق نزولات جوی با فصول موردنیاز جهت کشاورزی؛
- ✓ استفاده بی‌رویه از سفره‌های آب‌های زیرزمینی و خطرات ناشی از آن؛
- ✓ عدم بازیافت پسماندهای شهری و روستایی؛
- ✓ خاکی بودن برخی کانال‌ها و نه‌رهای انتقال آب؛
- ✓ آلودگی‌های ناشی از فعالیت معادن؛
- ✓ پایین رفتن آب سفره‌های زیر زمینی (به حد بحرانی در سطح استان زنجان رسیده است)؛
- ✓ خطرات و تهدیدات ناشی از مخاطرات طبیعی شامل سیل، زلزله و رانش تگرگ، صاعقه و غیره؛
- ✓ هدایت آب‌های آلوده به انهار و مسیل‌ها و رودخانه‌ها و سایر منابع آبی؛
- ✓ فرسایش خاک و تخریب مراتع.

د) کالبدی - فضایی

- ✓ فقدان یکپارچگی و ارتباط کالبدی هسته روستایی با بافت پیرامونی منظومه؛
- ✓ فقدان و ضعف شبکه حمل و نقل مناسب برای ارسال محصولات کشاورزی و دامداری؛
- ✓ دسترسی نامناسب به لحاظ جاده‌های ارتباطی میان شهری و به‌ویژه روستایی؛
- ✓ کمبود امکانات رفاهی، خدماتی در منطقه؛
- ✓ ضعف امکانات مرکز حوزه‌ها جهت خدمات‌رسانی به روستاهای پیرامون؛
- ✓ نبود زیرساخت‌های مناسب از قبیل آب، برق، گاز و فاضلاب در برخی مناطق روستایی؛
- ✓ مشکل دفع زباله در برخی مناطق و برهم زدن سیمای روستاها به دلیل رهاسازی زباله‌ها و نخاله‌ها در اطراف روستاها؛
- ✓ کمبود خدمات بهداشتی و درمانی در روستاها؛
- ✓ کمبود امکانات آموزشی و تحصیلی و به تبع آن مهاجرت اجباری به منظور تحصیل دانش‌آموزان؛
- ✓ استفاده از مصالح نامناسب در ساخت مساکن روستایی و امکان تخریب کامل در زمان وقوع بلایای طبیعی؛
- ✓ کمبود کاربری‌های تجاری و بازرگانی در روستاها و اجبار به مهاجرت‌های روزانه برای خرید مایحتاج ضروری؛
- ✓ نبود طرح هادی در برخی روستاها و دشوار شدن برنامه‌ریزی روستایی؛
- ✓ وجود کاربری‌های بلااستفاده در روستاها و زمینه‌سازی این کاربری‌های رها شده برای انواع تخلفات اجتماعی؛
- ✓ کمبود زمین‌های مناسب و با کیفیت برای کشاورزی؛
- ✓ کمبود امکانات تفریحی و خدماتی در روستاها.

ه) گردشگری

- ✓ کمبود خانه بومگردی در سطح روستاهای شهرستان و وجود مشکلات اقامت گردشگران؛
- ✓ ناکافی بودن تبلیغات در صدا و سیما و جراید استانی؛

- ✓ عدم برگزاری همایش‌ها و جشنواره‌های توسعه گردشگری خرمدره؛
- ✓ کمبود دفاتر خدمات مسافرتی فعال به منظور برنامه‌ریزی گشت‌های گروهی در شهرستان؛
- ✓ ضعف زیرساخت‌های ارتباطی در برخی از روستاهای دارای پتانسیل مانند آرانج؛
- ✓ کمبود امکانات رفاهی و خدماتی در سطح شهرستان؛
- ✓ سطح پایین تمایل به سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری و خدماتی.

۴-۱- مسائل کلیدی بخش (مرتبط با توسعه اقتصادی، اشتغالزایی و منظومه)

نواحی روستایی در سرتاسر جهان تمایل به ارائه خصوصیات مشابهی دارند. جمعیت‌ها به‌طور فضایی پراکنده هستند. کشاورزی اغلب وجه غالب و مسلط بوده و در پاره‌ای از مواقع بخش اقتصادی و فرصت‌های لازم برای بسیج منابع با محدودیت روبه‌رو می‌شوند. این خصوصیات بدان معنی است که مردمی که در نواحی روستایی زندگی می‌کنند، با مجموعه‌ای از عواملی که چالش‌های اساسی برای توسعه هستند، مواجه می‌باشند. برای حصول به جامعه‌ای منطبق با نیازهای امروزین یک جامعه توسعه‌یافته، راهی جز استفاده و به‌کارگیری جدی امکانات و استعداد‌های انسانی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی وجود ندارد. فرآیندهای اقتصادی، اجتماعی، اکولوژیکی، سیاسی، مدیریتی، فضایی و کالبدی به‌عنوان مهم‌ترین ابعاد مسائل توسعه‌روستایی در جهت حصول به توسعه از طریق مدیریت و کنترل محیط‌های روستایی هستند. در جدول ذیل مسائل کلیدی و مهم در توسعه پایدار روستایی و توسعه اقتصادی در منظومه خرمدره نشان می‌دهد. این مسائل به بخش‌های اقتصادی، محیطی، سیاسی، اجتماعی، کالبدی و مدیریتی تقسیم شده است و با بهره‌گیری از نظرات مدیران روستایی، مردم محلی، خبرگان روستایی، ریش سفیدان و ... تدوین شده است.

الف) اقتصادی

- ✓ کمبود زیرساخت‌های اقتصادی و خدمات وابسته به بخش کشاورزی؛
- ✓ کمبود اشتغال کافی و وجود بیکاری جوانان روستایی؛
- ✓ کاهش تولیدات کشاورزی به دلیل کمبود آب و بروز خشکسالی؛
- ✓ کاهش تعداد دام سنگین به جهت افزایش هزینه‌های تأمین علوفه و آب (طبق گفته روستاییان)؛
- ✓ سنتی بودن تولید محصولات کشاورزی و سایر فعالیت‌ها؛
- ✓ مشکل ذخیره آب (بندهای انحرافی) و مشکلات تولید محصولات کشاورزی؛
- ✓ مشکل بازاریابی محصولات کشاورزی و نقش پر رنگ دلالان و واسطه‌ها؛
- ✓ کمبود بودجه دهیاری‌ها جهت توسعه روستا و حل مشکلات اقتصادی جامعه محلی؛
- ✓ پایین بودن سطح تنوع فعالیت‌های اقتصادی در سطح بخش؛
- ✓ مشکلات فروش محصولات کشاورزی و نبود تضمین برای فروش و نبود بازار مناسب؛
- ✓ عدم توجه به بخش خدمات نوین بازرگانی از جمله تجارت الکترونیک؛
- ✓ کمبود منابع مالی در جهت حل مشکلات اقتصادی روستا؛
- ✓ مشکلات دریافت وام و بروکراسی شدید اداری دریافت تسهیلات.

ب) اجتماعی و فرهنگی

- ✓ کیفیت نابرابر سطح زندگی و پایین بودن رضایتمندی؛
- ✓ افزایش مهاجرت‌های روستا - شهری
- ✓ وجود ضعف آشکار در منابع انسانی؛
- ✓ شکاف کلامی و زبانی بین نسلی و بحران هویت در قسمت‌های اعظم منظومه متاثر از سیاست‌های راسیستی رژیم طاغوت در یکسان‌سازی زبانی؛
- ✓ ضعف مشارکت و مدیریت روستایی در سطح محلی؛
- ✓ نبود برنامه جامع برای عمران و توسعه روستایی؛
- ✓ نبود متولی مسئولیت‌پذیر و مدیریت واحد روستایی؛
- ✓ فقدان رویکرد توانمندسازی بالاخص برای زنان روستایی؛
- ✓ عدم اعتماد اجتماعی روستاییان به بخش اجرایی؛
- ✓ عدم مشارکت روستاییان با مسئولین؛
- ✓ کاهش میزان اعتماد به مسئولین.

ج) زیست محیطی

- ✓ نبود آب شرب در بیشتر روستاهای منظومه و کیفیت پایین آب در برخی روستاها؛
- ✓ عدم تعادل دام و مراتع؛
- ✓ بروز خشکسالی و کم آبی و عدم استفاده صحیح از آب؛
- ✓ قرارگیری سازه‌ها در مسیل‌ها در برخی روستاها و نبود سیل بند برای مهار سیل در زمان بحران؛
- ✓ نبود مکان مناسب برای دفع زباله و رها شدن زباله در اطراف روستاها؛
- ✓ آلودگی منطقه به دلیل هدایت فاضلاب‌های سطحی شهر و روستا؛
- ✓ ساخت و ساز در زمین‌های مرغوب کشاورزی پیرامون روستاها؛
- ✓ رعایت نشدن حقابه در برخی از روستاها؛
- ✓ محدودیت استفاده از مراتع از طرف منابع طبیعی؛
- ✓ پایین رفتن آب سفره‌های زیر زمینی (به حد بحرانی).

د) کالبدی - فضایی

- ✓ مشکلات راه‌های ارتباطی از قبیل فرسودگی و روکش آسفالت و نبود شانه به‌ویژه در جاده‌های روستایی؛
- ✓ کمبود آب شرب در روستاها که از مسائل بسیار مهم در روستاهای سطح شهرستان است؛
- ✓ نبود سیستم فاضلاب در اکثر مناطق و بروز مشکل دفع پساب‌های خانگی؛
- ✓ کمبود امکانات بهداشتی و درمانی در سطح روستا و مراجعه به شهرهای اطراف برای برخورداری از امکانات؛
- ✓ عدم مقاوم سازی کالبد روستا جهت مقابله با سیل و سایر مخاطرات محیطی؛

- ✓ مشکلات بهداشت محیط روستا و کمبود امکانات بهداشتی دام‌ها؛
  - ✓ عدم آنتن‌دهی مناسب تلفن همراه و نبود اینترنت در برخی روستاهای کوهستانی؛
  - ✓ نبود شبکه گازرسانی در برخی از روستاها؛
  - ✓ مشکلات بهسازی و نوسازی مسکن روستایی؛
  - ✓ نبود روشنایی مناسب برخی از معابر با وجود زیرساخت‌ها و امکانات ایجاد آن؛
  - ✓ کمبود خدمات آموزشی کافی و مشکلات نوسازی مدارس و نهایتاً مهاجرت اجباری روستاییان؛
  - ✓ کمبود امکانات فرهنگی در روستاها مانند کتابخانه‌های عمومی؛
  - ✓ کمبود امکانات ورزشی مانند باشگاه و سالن ورزشی؛
  - ✓ کمبود تعاونی‌های مصرف روستایی برای تأمین مایحتاج روستاییان.
- ه) گردشگری
- ✓ نبود بازارهای سنتی عرضه محصولات هنری، فرهنگی و غذایی به‌منظور توسعه و بهبود کیفیت صنایع دستی، محصولات بومی و گیاهان دارویی؛
  - ✓ کمبود برگزاری همایش‌ها، جشنواره‌ها و رویدادهای فرهنگی در فصول مختلف سال؛
  - ✓ آشنایی ناکافی مردم بومی منطقه با صنعت گردشگری و اثرات اقتصادی - اجتماعی و زیست محیطی آن؛
  - ✓ کمبود نیروی انسانی آموزش دیده و متخصص در بخش گردشگری و توسعه خدمات جذب گردشگر؛
  - ✓ ایجاد تضاد بین فرهنگ سنتی در برابر ورود فرهنگ و فناوری جدید توسط گردشگران داخلی و خارجی؛
  - ✓ کمبود برنامه‌های بازاریابی و معرفی جاذبه‌های گردشگری شهرستان در رسانه‌های ملی، شبکه‌های مجازی، مجلات و روزنامه‌های عمومی و تخصصی؛
  - ✓ کمبود دفاتر خدمات مسافرتی فعال به منظور برنامه‌ریزی گشت‌های گروهی در سطح منظومه؛
  - ✓ نامناسب بودن زیرساخت‌های محیطی و کالبدی مناسب در جهت جذب گردشگران خارجی؛
  - ✓ ناکافی بودن امکانات رفاهی و اقامتی گردشگران در مناطق روستایی در محدوده مورد مطالعه؛
  - ✓ نداشتن ورودی جذاب روستاها برای هدایت گردشگران؛
  - ✓ سطح پایین تمایل به سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری بخش.

۱-۶- جمع‌بندی

اهمیت و جایگاه فعالیت‌های اقتصادی در سطح منظومه خرمدره در استان زنجان نشان می‌دهد، شهرستان خرمدره در قسمت جنوبی استان زنجان قرار گرفته که از شمال به استان قزوین و از شرق و غرب به شهرستان ابهر و از جنوب به شهرستان خداپنده می‌رسد که کوچک‌ترین شهرستان استان زنجان بوده و از طبیعت زیبا و منحصر به فردی برخوردار است. خرمدره، منطقه‌ای کوهستانی-دشتی است که از نظر طبیعت زیباترین باغات میوه را در استان زنجان دارد و به‌همین دلیل به شهرستان خرمدره، نگین سبز استان زنجان نیز می‌گویند. این شهرستان پتانسیل زیادی از لحاظ صنعت و کشاورزی دارد. گروه صنعتی مینو، شرکت شیشه ضد گلوله میرال و سرم‌سازی که از بزرگ‌ترین واحدهای تولیدی شمال غرب کشور است و از امکانات بالفعل می‌باشد، در این شهرستان قرار دارد. این شهرستان همچنین دارای معادن با ارزشی می‌باشد که در حال حاضر ۸ معدن سنگ گرانیت و یک معدن مس و سلیس توسط کارشناسان مربوطه فعال می‌باشند. از نظر کشاورزی نیز، اقتصاد شهرستان خرمدره بر پایه کشاورزی، دامداری و خدمات استوار است. کشاورزی در شهرستان خرمدره به دلیل استعداد فراوان از نظر آب‌های زیر زمینی و خاک‌های حاصلخیز رواج بسیار یافته و شغل اصلی مردم این ناحیه شده است. نوع کشت در این شهرستان آبی و دیمی و محصولات عمده آن گندم، جو، تره بار، انگور، لوبیا، بنشن، زردآلو، سیب و بادام است. این شهرستان قبل از ایجاد راه آهن و جاد، ترانزیتی و در کل تبدیل به یک شهر، دهکده خرم، آباد و پر رونقی در ۶ کیلومتری شهر ابهر بود و در امر کشاورزی و زراعت فعالیت داشت؛ همچنین برای مسافرینی که از جاده ابریشم می‌گذشتند محل استراحت و تجدید نیرو محسوب می‌شد. از جاذبه‌های بکر و دیدنی این شهرستان می‌توان به باغ‌های وسیع میوه به‌ویژه محمود آباد، جاده بین مزارع داسداران، کوچه باغ‌های قدیمی، جنگل‌های شاه باغی، ارتفاعات همجوار الوند، پلاس و ویستان، روستای کوهستانی انجلین و دریاچه کوچک سدهای خلیفه لو و شویر، مسجد بهمن حجت کاشانی و غار بهمن حجت کاشانی و ... به‌عنوان جاذبه‌های طبیعی و تاریخی اشاره کرد.

به‌طور کلی می‌توان گفت، وضعیت اقتصاد کشاورزی روستاهای این منظومه، متأسفانه در اثر مشکلات موجود روند نزولی به خود گرفته است؛ به‌طوری‌که جابجایی و مهاجرت‌های گسترده روستاییان به شهرها، کاهش جمعیت جوان روستاها، به‌خصوص در روستاهای کوهستانی، گسترش فقر و بیکاری، عدم امنیت غذایی، قرار گرفتن عمده جمعیت روستایی در حاشیه و مواردی از این دست نشان می‌دهد که در عمل، اهداف حیاتی توسعه مبنی بر افزایش درآمدهای متنوع و پایدار، گسترش اشتغال‌های مولد، و برقراری متعادل‌تر منافع ناشی از رشد در این مناطق و سکونتگاه‌های انسانی به‌دلیل کمبود آب و بروز خشکسالی‌های اخیر موفقیت چشمگیری نیافته است. همچنین، کاهش تولیدات کشاورزی به‌دلیل کمبود آب و استفاده بی‌رویه از منابع آبی و زراعی، باعث برهم خوردن تعادل زیست‌بوم‌های طبیعی و زراعی شده و با کاهش پایداری طبیعت و نظام‌های زراعی، به تزلزل تعادل بوم‌شناختی، اقتصادی و اجتماعی سکونتگاه‌های منظومه خرمدره انجامیده و ناپایداری آن‌ها را رقم زده است. لذا، از دلایل عمده ضعف ساختاری سکونتگاه‌های مورد مطالعه در بخش‌های کشاورزی، خدمات و صنعت، مشکلات اقتصادی و درآمدی آن‌هاست و علت به‌وجود آمدن این ضعف اقتصادی در نواحی روستایی نیز نابرابری در تولیدات و فرصت‌های کاری و منابع مالی اندک، نابرابری فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بخش صنعت و کشاورزی و انجام سرمایه‌گذاری‌های اندک در

بخش کشاورزی و نداشتن تنوع در فعالیت‌هاست، که تبلور آن را می‌توان در عدم تنوع مشاغل، پایین بودن سطح اشتغال، پایین بودن میزان تولید و بهره‌وری در بخش کشاورزی، پایین بودن دستمزدها، ناپایداری فعالیت‌های اقتصادی و در نتیجه فقر و عقب‌ماندگی و ناپایداری روستاهای منظومه در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی دانست.

۲- تصویر کلان توسعه روستاهای بخش

۲-۱- اهداف کلی

بر مبنای اصول فکری و مباحث نظری مطرح (در گزارش اصلی طرح) اهداف طرح اشتغالزایی روستایی و توسعه پایدار منظومه روستایی خرمدره در ابعاد مختلف قابل طرح و بررسی است. بر اساس ساختار طرح می‌توان در هر کدام از ابعاد مطرح، به بررسی اهداف پرداخت و در نهایت اهداف اصلی را مورد توجه قرار داد. بر این اساس، اهداف مطرح به تفکیک ابعاد به شرح زیر قابل طرح است:

الف) اقتصادی

- ✓ ترویج کشت جایگزین به جای کشت‌های با نیاز آبی بالا؛
- ✓ اصلاح الگوی بهره‌برداری کشاورزی؛
- ✓ اصلاح شیوه‌های تولید در بخش کشاورزی و صنعت؛
- ✓ ایجاد شبکه‌های تولید در بخش‌های مختلف اقتصادی؛
- ✓ تقویت درآمد و اشتغال پایدار روستاییان با رویکرد فضایی؛
- ✓ تنوع‌بخشی اقتصادی روستاییان؛
- ✓ ایجاد کسب‌وکارهای کوچک روستایی؛
- ✓ تقویت سرمایه‌گذاری خصوصی و دولتی در بخش صنعت، کشاورزی و خدمات؛
- ✓ توسعه ظرفیت‌های گردشگری در منظومه خرمدره.

ب) اجتماعی

- ✓ بسترسازی و تقویت مشارکت اجتماعی روستاییان؛
- ✓ افزایش منزلت اجتماعی با تأکید بر توانمندسازی افراد و گروه‌های هدف؛
- ✓ حفظ و شناخت هویت اجتماعی؛
- ✓ تقویت امنیت اجتماعی در نواحی روستایی برای زنان، کودکان و ...؛
- ✓ ایجاد عدالت اجتماعی با رویکرد عدالت فضایی؛
- ✓ ارتقای کیفیت زندگی، سرزندگی و زیست‌پذیری روستاهای منظومه؛
- ✓ برنامه‌ریزی مطلوب برای حفظ و رشد جمعیت روستایی در سطح منظومه.

ج) زیست‌محیطی

- ✓ حفاظت از منابع تجدید ناپذیر و استفاده صحیح از منابع تجدیدپذیر؛
- ✓ شناخت ظرفیت تحمل منابع طبیعی موجود در روستاها و حرکت بر اساس آن؛

- ✓ حفظ تنوع زیست‌محیطی (گیاهان، حیوانات و ...)
- ✓ مدیریت صحیح منابع طبیعی تولید (آب، خاک)؛
- ✓ مدیریت مخاطرات محیطی (سیل، زلزله، خشکسالی و ...)
- ✓ کنترل شدید آلودگی‌های مختلف زیست‌محیطی و دفع صحیح زباله‌های تولیدی روستاییان.

د) کالبدی - فضایی

- ✓ شناسایی محیط‌های امن برای سرمایه‌گذاری، زیست و فعالیت؛
- ✓ تأمین زیرساخت‌های کالبدی اساسی روستاییان؛
- ✓ تقویت زیرساخت‌های ارتباط فیزیکی (راه‌های بین روستایی، بین شهرستانی) و مجازی؛
- ✓ رعایت استانداردهای ساخت و ساز در نواحی روستایی با توجه به نقشه‌های کاربری اراضی؛
- ✓ ایجاد و تقویت توان حفاظتی زیرساخت‌های روستایی در برابر بلایای طبیعی؛
- ✓ تقویت جریان‌های فضایی با ایجاد زیرساخت‌های لازم و ضروری.

ه) گردشگری

- ✓ توسعه گردشگری روستایی با رویکرد بومگردی؛
  - ✓ توسعه گردشگری تاریخی با وجود تپه باستانی (مرسوم به تپه خالصه) خرمدره؛
  - ✓ پیشنهاد بسته‌های سرمایه‌گذاری برای جذب بیشتر گردشگر در منطقه.
- با توجه به اهداف مذکور در هر کدام از ابعاد و توجه به این نکته که تحقق این اهداف بایستی به شکل یکپارچه اتفاق بیفتد تا بتوان به توسعه پایدار دست یافت، اکنون برخی از اهداف کلان توسعه پایدار روستایی منظومه خرمدره به شرح زیر قابل طرح است:

- ✓ توجه به ظرفیت منابع طبیعی در تولید و اصلاح شیوه‌های تولیدی متناسب با آن؛
- ✓ تقویت حکمرانی محلی و خوب در نواحی روستایی در جهت تحقق رویکرد مشارکتی؛
- ✓ تقویت آگاهی مردم نسبت به ارزش محیط زیست و شیوه‌های بهره‌برداری درست از آن؛
- ✓ هدایت تولید به سمت تولیدات پایدار دارای ارزش اقتصادی بالاتر و برند و بهره‌وری مناسب‌تر از منابع؛
- ✓ ایجاد و تقویت زمینه‌های کسب‌وکارهای جدید و کوچک و سازگار با توسعه پایدار منظومه؛
- ✓ ایجاد و تقویت سازگاری نظام سکونتگاهی و زیرساخت‌های موجود و جدید با محیط‌زیست؛
- ✓ ایجاد رویه‌های قانونی و اداری جدید در جهت حضور و مشارکت واقعی تمامی ذینفعان در شناخت، برنامه‌ریزی، اجرا و پایش طرح‌های توسعه منظومه؛
- ✓ تقویت و مناسب‌سازی توزیع زیرساخت‌ها، فعالیت‌های اقتصادی، درآمد، خدمات و ... در سطح منظومه در جهت تحقق عدالت فضایی؛
- ✓ تقویت تنوع اقتصادی با تأکید بر حفظ تنوع‌زیستی و افزایش رفاه اجتماعی در زمینه‌های صنعتی، کشاورزی، خدماتی و گردشگری؛
- ✓ کنترل آلودگی‌های زیست محیطی با هدف افزایش زیست‌پذیری سکونتگاه‌های روستایی در سطح منظومه؛

✓ توسعه گردشگری در سطح شهرستان با توجه به وجود قابلیت‌های بالای گردشگری در این شهرستان.

۲-۲- اهداف کمی

اهداف کمی تحقیق در فصول کلی جمعیت و جوامع، سرزمین، نیروی انسانی، اقتصاد و تولید و زیرساخت و زیربنا تدوین شده و در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲- اهداف کمی بخش برحسب سرفصل‌های کلی

سرفصل‌های کلی	ردیف	هدف کمی		متغیر/شاخص		
		واحد سنجش	متغیر/شاخص	سال پایه		پیش‌بینی / برنامه‌ریزی سال ۱۴۰۵
				سال	میزان	
جمعیت و جوامع	۱	نفر	جمعیت کل	۱۳۹۵	۶۷۹۵۱	۷۳۸۸۰
	۲	درصد	نرخ رشد جمعیت ۱۳۹۵-۱۴۰۵			۰,۸۴
	۳	درصد	میزان روستانشینی	۱۳۹۵	۱۸,۵۱	۱۷,۳
	۴	تعداد	روستاهای دارای سکنه	۱۳۹۵	۱۶	۱۷
سرزمین	۵	کیلومتر مربع	مساحت	۱۳۹۵	۳۹۴,۷۸	۳۹۴,۷۸
	۶	نفر در کیلومتر مربع	تراکم نسبی جمعیت کل	۱۳۹۵	۱۷۲,۱۲	۱۸۷,۱۴
نیروی انسانی	۷	نفر	تعداد کل شاغلین	۱۳۹۵	۱۸۵۴۱	۲۰۱۵۹
	۸	نفر	تعداد شاغلین روستایی	۱۳۹۵	۳۸۸۸	۴۲۲۷
اقتصاد و تولید	۹	نفر	بار تکفل اقتصادی	۱۳۹۵	۳,۶۶	۳,۰۱
	۱۰	هکتار	سطح زیر کشت	۱۳۹۷	۱۶۳۹۱	۱۶۳۹۱
	۱۱	هکتار	سطح زیر کشت دیم (زراعت)	۱۳۹۷	۹۳۶۷	۹۵۴۱
	۱۲	هکتار	سطح زیر کشت آبی (زراعت)	۱۳۹۷	۲۴۶۹	۲۴۵۰
	۱۳	هکتار	سطح باغات	۱۳۹۷	۴۵۵۵	۴۴۰۰
	۱۴	تعداد	دام سبک	۱۳۹۳	۱۸۰۰۰	۲۱۰۰۰
	۱۵	تعداد	دام سنگین	۱۳۹۳	۷۵۸۰	۷۹۴۰
	۱۶	درصد	مساکن با اسکلت فلزی و بتون آرمه	۱۳۹۵	۲۰	۳۵
زیرساخت و زیربنا	۱۷	تعداد	روستاهای بهره‌مند از آب سالم لوله‌کشی	۱۳۹۷	۱۳	۱۷
	۱۸	تعداد	روستاهای برخوردار از برق	۱۳۹۷	۱۶	۱۷
	۱۹	تعداد	روستاهای برخوردار از گاز طبیعی	۱۳۹۷	۱۴	۱۷
	۲۰	تعداد	روستاهای دارای طرح هادی	۱۳۹۷	۹	۱۴

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸؛ مطالعات کتابخانه‌ای، ۱۳۹۸

۲-۳- جهت‌گیری‌های توسعه

در راستای به انجام رساندن مأموریت‌های توسعه بخش و دست یافتن به رویکردها و سمت‌گیری‌های چشم‌انداز پیشرفت منظومه، با توجه به ظرفیت‌ها و محدودیت‌های موجود و ضرورت تغییر الگوهای موجود در ابعاد محیطی- بوم شناختی، اجتماعی- اقتصادی و کالبدی یک سناریوی مرجع با مشارکت جامعه محلی و به دنبال آن بیانیه چشم انداز بر اساس واقعیت‌ها و با رویکرد آرمان‌گرایانه تدوین گردید که در ذیل این فرآیند تشریح می‌شود:

الف) اقتصادی

- ✓ افزایش نرخ اشتغال و کاهش نرخ بیکاری در نواحی روستایی منظومه خرمدره؛
- ✓ افزایش تولیدات دامی در جهت ایجاد اشتغال پایدار؛
- ✓ مکانیزه شدن نظام تولید در بخش کشاورزی و دامی و عبور از نظام تولید سنتی؛
- ✓ افزایش تولیدات کشاورزی با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی و قانونی؛
- ✓ ایجاد درآمد پایدار برای روستاییان؛
- ✓ افزایش زمینه‌های ایجاد کسب‌وکارهای کوچک و خرد روستایی.

ب) اجتماعی

- ✓ افزایش نرخ رشد جمعیت متعادل با ظرفیت نواحی روستایی؛
- ✓ بازگشت مهاجران به روستاهای موطن خود (رویکرد مهاجرت معکوس)؛
- ✓ افزایش نرخ باسواد روستاییان و بهره‌برداران کشاورزی؛
- ✓ تشویق به افزایش جوانی جمعیت و کاهش پیری؛
- ✓ افزایش منزلت اجتماعی و کیفیت زندگی روستاییان.

ج) زیست‌محیطی (آب و خاک)

- ✓ بهره‌برداری منطقی با رعایت حقابه طبیعت بر اصول توسعه پایدار از منابع آبی سطحی و زیرزمینی موجود در منظومه؛
- ✓ بهره‌برداری پایدار از مراتع موجود و تأکید بر ظرفیت مراتع؛
- ✓ بهره‌برداری پایدار از ظرفیت مناطق کوهستانی و دشتی منظومه خرمدره؛
- ✓ حفاظت از پوشش گیاهی منظومه در جهت پایداری زیست‌محیطی و تنوع اکولوژیکی؛
- ✓ ایجاد ساختارهای لازم جهت کاهش خطرپذیری سکونتگاه‌ها در برابر سوانح طبیعی؛
- ✓ بهره‌برداری پایدار از ذخایر حیاتی محیط زیست.

د) کالبدی - فضایی

- ✓ دستیابی به ساختار شبکه ارتباطی کارآ؛
- ✓ توسعه مساکن بادوام (اسکلتی، بتون‌آرمه و ...)
- ✓ یکپارچه شدن قطعات کشاورزی و افزایش بهره‌وری؛
- ✓ توزیع متوازن جمعیت با رویکرد عدالت فضایی؛
- ✓ توزیع متوازن خدمات (آموزشی، بهداشتی، بازرگانی و ...).

ه) گردشگری

- ✓ زمینه‌سازی برای حضور سرمایه‌گذاران خصوصی جهت سرمایه‌گذاری توسعه صنعت گردشگری منطقه؛
- ✓ زمینه‌سازی برای حضور فعال **Ngo** ها یا سازمان‌های مردم‌نهاد. در اینجا نقش دولت حمایت از سازماندهی و ایجاد این گونه تشکلهای مردمی می‌باشد؛

- ✓ بهبود کیفیت زندگی افراد بومی ساکن در روستاهای هدف و نمونه گردشگری از طریق توسعه خدمات زیربنایی؛
- ✓ رعایت شاخص‌های محیطی توسعه پایدار و لحاظ نمودن ارزش منابع طبیعی و محیط‌زیست روستاهای هدف و نمونه گردشگری در برنامه‌ریزی‌ها، سیاست‌ها و مطالعات طرح‌ها و پروژه‌ها با تعریف ظرفیت تحمل محیطی، جهت ساماندهی کاربری منابع در حد نیاز.

۲-۴- راهبردها

با عنایت به مهمترین قابلیت‌ها و محدودیت‌های مورد بررسی برای نواحی روستایی هدف طرح، به تعیین راهبردهای توسعه پایدار حوزه‌های منظومه روستایی خرمدره پرداخته می‌شود.

الف) اقتصادی

- ✓ تقویت پشتیبانی اقتصادی در فضاهای روستایی؛
- ✓ ایجاد و تقویت صنایع روستایی (در زمینه صنایع معدنی، صنایع دستی و ...)
- ✓ بهسازی تولید و فعالیت در بخش زراعی و دامی؛
- ✓ تقویت زنجیره تولید تا مصرف بخصوص در بخش زراعی، باغی و دامی؛
- ✓ الگوسازی و تسهیل در راه‌اندازی کسب‌وکارهای خرد و تولید محصولات جدید؛
- ✓ ترویج و آموزش فرآوری محصولات باغی بخصوص محصول انگور؛
- ✓ توسعه اشتغال و درآمد در سطح شهرستان و فضاهای روستایی در زمینه‌های مختلف اقتصادی؛
- ✓ هدف‌گیری بازار مصرف محلی، منطقه‌ای و ملی.

ب) اجتماعی

- ✓ استفاده از ظرفیت‌های مهاجران پیشین؛
- ✓ بهره‌گیری از اقشار مختلف فرهنگی و خبرگان روستایی در زمینه توسعه فرهنگی روستا؛
- ✓ توانمندسازی زنان روستایی و دخالت دادن آنان در مسائل مختلف روستا؛
- ✓ توجه به سنت‌ها و عقاید مذهبی مردم؛
- ✓ تقویت اعتماد اجتماعی؛
- ✓ تقویت ارتباطات خویشاوندی و قومی؛
- ✓ جلوگیری از مهاجرت جوانان روستایی به شهر و توجه صرف به مهاجرت معکوس؛

ج) زیست محیطی

- ✓ اصلاح روش‌های بهره‌برداری از آب؛
- ✓ توسعه بهره‌برداری از پتانسیل منابع آب سطحی جهت مصارف زراعی و باغی در نواحی مختلف؛
- ✓ اصلاح الگوی مصرف آب؛
- ✓ تجدید حیات آب مصرفی؛
- ✓ بهسازی بافت و کالبد و بهداشت محیط روستا؛

✓ مدیریت بهره‌برداری از منابع آب پایه رودخانه ابهر رود، آب‌های جاری و چشمه‌ها برای حفظ حیات وحش.

د) کالبدی و فضایی

✓ انتقال دانش فنی روستاییان در زمینه کشت محصولات کشاورزی و نگهداری دام؛

✓ ایجاد و تقویت پیوندهای فضایی؛

✓ ایمن‌سازی و مقاوم‌سازی مسکن روستایی؛

✓ پیاده‌سازی نظام مدیریت مشارکتی؛

✓ بهسازی بافت و کالبد و بهداشت محیط روستا؛

✓ توسعه زیرساخت‌های روستایی؛

✓ ایجاد و تقویت اماکن رفاهی و تفریحی؛

✓ توسعه خدمات اداری در فضاهای روستایی.

ه) گردشگری

✓ اعتمادسازی روستاییان به گردشگران ورودی؛

✓ بسترسازی برای جذب و جلب سرمایه‌های بخش غیردولتی در فعالیتهای گردشگری و صنایع دستی؛

✓ توسعه فعالیتهای آموزشی مربوط به گردشگری، هنرهای دستی و صنایع دستی منطقه؛

✓ فراهم سازی شرایط لازم برای گسترش نوین گردشگری برای توسعه کسب‌وکارهای کوچک و فعالیتهای

اقتصادی؛

✓ ترغیب افراد بومی جهت توسعه اقتصادی روستاهای هدف و نمونه گردشگری.

۲-۵- سیاست‌های اجرایی

با عنایت به مهمترین قابلیت‌ها و محدودیتهای مورد بررسی برای نواحی روستایی هدف طرح، به تعیین سیاست-

های توسعه پایدار حوزه‌های منظومه روستایی خرمدره پرداخته می‌شود.

الف) اقتصادی

✓ انتقال دانش فرآوری انگور؛

✓ تقویت نظام مالی-پولی؛

✓ برگزاری دوره‌های آموزشی-ترویجی تولید کشاورزی و غیرکشاورزی؛

✓ مطالعه و امکان‌سنجی صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی؛

✓ ایجاد و تقویت صنایع دستی روستایی؛

✓ تقویت صنایع مرتبط با معدن؛

✓ توسعه اشتغال و جمعیت‌پذیری سکونتگاه؛

✓ تولید محصولات استراتژیک و با بهره‌وری بالاتر با هدایت سرمایه انسانی و مالی؛

✓ برنامه‌ریزی و توسعه کشت ارگانیک و برندسازی؛

✓ ایجاد ایستگاه‌های بین راهی جهت عرضه مستقیم محصولات متنوع کشاورزی و غیرکشاورزی؛

- ✓ حذف شبکه واسطه‌گری و دلالی در فروش محصولات تولیدی؛
- ✓ افزایش جذابیت محیطی درونی برای سرمایه‌های انسانی و مالی با ایجاد صنایع فرآوری؛
- ✓ ایجاد نهادهای مردمی در جهت ترویج کاربرد مناسب نهادهای کشاورزی؛
- ✓ بسیج نهادهای دولتی برای توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی برای تقویت اعتماد مردم؛
- ✓ برقراری پیوندهای قوی اقتصادی با تأکید بر ایجاد و گسترش تأسیسات فرآوری محصولات.

ب) اجتماعی

- ✓ توانمندسازی روستاییان از طریق آموزش و مشارکت در امور مستمر و مداوم بودن تولید با استفاده از توان و دانش بومی روستاییان؛
- ✓ افزایش امنیت اجتماعی برای حضور زنان اجتماع و فعالیت آنان در زمینه‌های مختلف در سطح روستا؛
- ✓ تشویق به شرکت زنان در انتخابات شوراهای اسلامی و دهیار؛
- ✓ استفاده از مهارت‌های اجتماعی روستاییان در جهت توسعه مشاغل کارآفرینی؛
- ✓ افزایش نوع دوستی و همیاری جامعه؛
- ✓ ایجاد زمینه‌های لازم برای بسترسازی تعهد به منافع ملی و اجتماعی؛
- ✓ افزایش نقش شبکه‌های مجازی و شبکه‌های اجتماعی در توسعه و بازاریابی تولیدات و توسعه فرهنگی؛
- ✓ جذب نوآوری و انتقال دانش فنی؛

ج) زیست محیطی (آب و خاک)

- ✓ اصلاح دقیق برداشت آب‌های زیر زمینی؛
- ✓ مطالعه و تعیین حق‌آبه برای رودخانه ابهر رود و سایر رودخانه‌های ورودی به منظومه؛
- ✓ الزام قانونی منظومه‌ها و روستاهای فرادست به رعایت حق‌آبه طبیعت و سکونتگاه‌های پایین دست؛
- ✓ اصلاح روش‌های انتقال آب به مزارع؛
- ✓ اصلاح روش‌های آبیاری (ترویج آبیاری تحت فشار)؛
- ✓ اصلاح الگوی کشت (کشت جایگزین)؛
- ✓ اصلاح الگوی مصرف خانگی؛
- ✓ انتقال دانش آب و آبیاری؛
- ✓ تغذیه مصنوعی آب‌های زیر زمینی؛
- ✓ انجام طرح‌های آبخیزداری؛
- ✓ ایجاد شبکه فاضلاب و تصفیه آب؛
- ✓ تحلیل آسیب‌پذیری سکونتگاه منظومه.

د) کالبدی و فضایی

- ✓ مقاوم‌سازی مسکن روستایی؛
- ✓ تغییر ساختار نظام مدیریت فعلی در جهت مدیریت مشارکتی؛

- ✓ تعیین جایگاه اداری مشخص برای مدیریت مشارکتی؛
- ✓ جذب همیاری عمومی برای کمک به طرح‌های عمرانی روستا؛
- ✓ تکمیل طرح هادی روستاهای منظومه؛
- ✓ جمع‌آوری فضولات دامی از محیط‌های روستا؛
- ✓ سازماندهی فاضلاب و هرزآب‌های روستاها؛
- ✓ ایجاد نهادهای مردمی در جهت ترویج کاربرد مناسب نهادهای کشاورزی؛
- ✓ بسیج نهادهای دولتی برای توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی برای تقویت اعتماد مردم؛
- ✓ ایجاد مسیر جدید بین سکونتگاه‌های منظومه؛
- ✓ گسترش فعالیت‌های بین راهی (اتوبان تهران-زنجان)؛
- ✓ توسعه جایگاه‌های سوخت بین راهی در مسیرهای گردشگری؛
- ✓ ایجاد و توسعه رستوران‌ها و غذاخوری‌های بین راهی؛
- ✓ ایجاد زمین بازی و اماکن ورزشی در روستاها؛
- ✓ توسعه خدمات اداری و دولتی؛
- ✓ تعریف ساختار فرابخشی جهت مدیریت منظومه.

ه) گردشگری

- ✓ استفاده از نیروی کار بومی برای ایجاد اشتغال جهت صرفه اقتصادی در بخش گردشگری؛
- ✓ ایجاد تأسیسات زیربنایی در محدوده‌های مهم توریستی - ییلاقی؛
- ✓ احیا و تولید صنایع دستی بومی برای عرضه به گردشگران؛
- ✓ توجه به دسترسی مطلوب گردشگران به جاذبه‌های گردشگری روستا با گسترش راه‌های آسفالت و استاندارد با هماهنگی ارگان‌ها و سازمان‌های مربوط به حمل‌ونقل جاده‌ای؛
- ✓ تجهیز و تقویت زیرساخت‌های حمل و نقل اعم از نوسازی ناوگان حمل و نقل جاده‌ای، توسعه راه‌های آسفالت و مطلوب؛
- ✓ معرفی جاذبه‌های گردشگری روستایی با چاپ، انتشار، تهیه بروشور، تهیه فیلم‌های مستند و ...؛
- ✓ تجهیز جاذبه‌های گردشگری با سطوحی استاندارد از خدمات بهداشتی، درمانی، حمل و نقل، پشتیبانی، اطلاع‌رسانی و ...؛
- ✓ برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای روستاییان و آموزش‌های مرتبط برای تعامل با گردشگران؛
- ✓ ایجاد بازارهای روزانه و هفتگی برای سایر تولیدهای روستایی شامل صنایع دستی، گیاهان دارویی، فرآورده‌های دامی و ... در فصول ورود گردشگران برای کسب درآمد و ایجاد اشتغال برای افراد بومی.

۲-۶- تعیین الزامات تحقق اهداف و سیاست‌ها

الزامات تحقق اهداف و سیاست‌های مورد نظر طرح توسعه پایدار روستایی و توسعه اقتصادی و اشتغالزایی شهرستان خرمدره به شرح زیر می‌باشد.

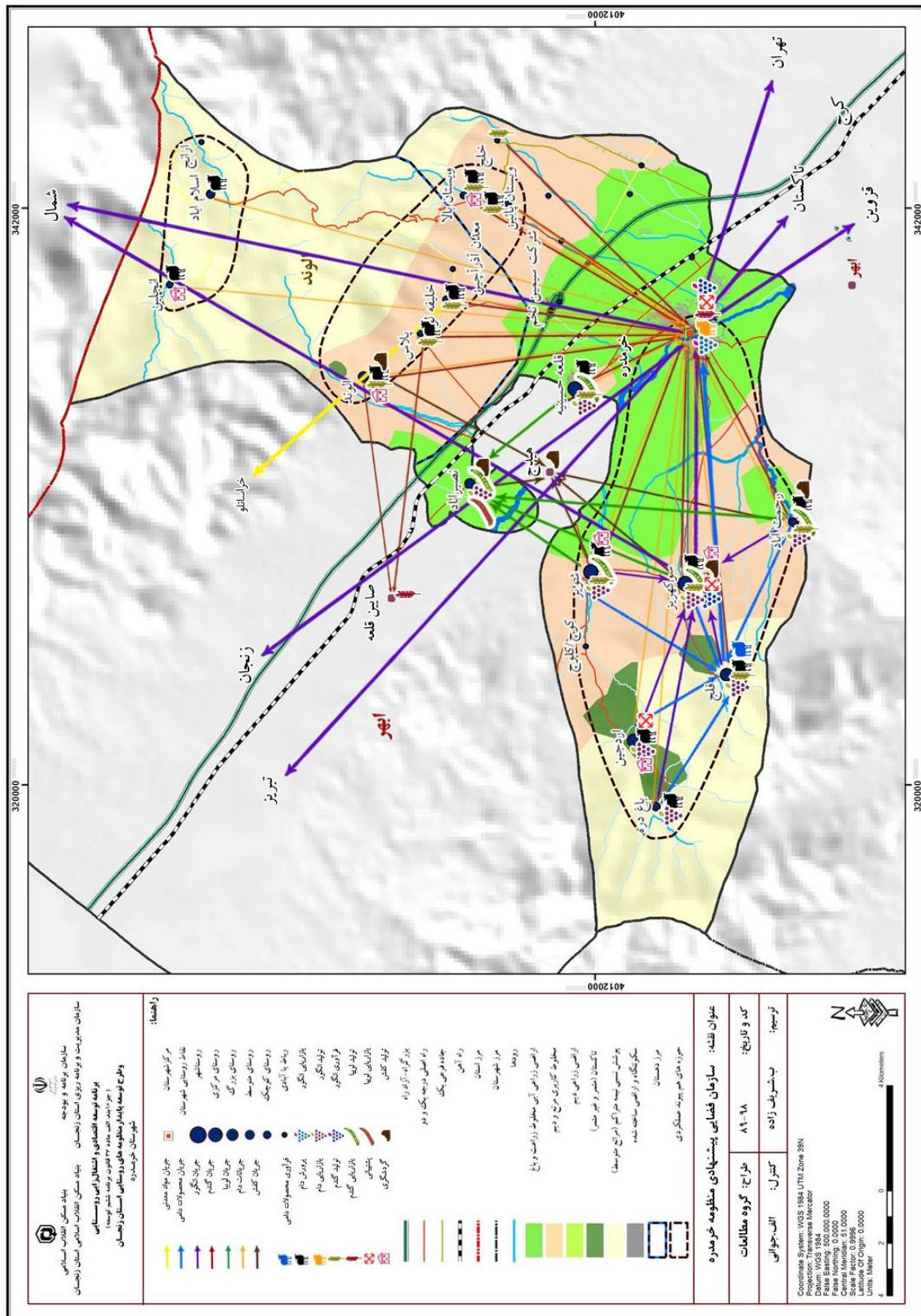
- الف) تقویت سمن‌ها و تحقق حکمروایی خوب محلی و ایجاد گفتمان در بین جامعه روستایی؛
- ب) توسعه پایدار شهرستان خرمدره مستلزم رویکردهای چند وجهی و دسته‌جمعی به مسأله فقرزدایی، محرومیت، فلاکت، عدالت اجتماعی، توسعه اقتصاد محلی، مدیریت منابع طبیعی و اداره آن‌ها؛
- ج) توجه به رویکردی یکپارچه در جهت تنوع‌بخشی به اقتصاد روستایی در شهرستان خرمدره. به جهت اینکه توجه به بخش کشاورزی تنها برای تحقق اهداف توسعه پایدار کافی نبوده و در کنار آن باید با ایجاد زیرساخت‌ها و فنآوری کشاورزی، ظرفیت‌سازی نهادی، ایجاد اشتغال غیرکشاورزی، ایجاد کسب‌وکارهای خرد و سرمایه انسانی را پیوند دهد؛
- د) کاهش بروکراسی اداری دریافت وام‌ها و تسهیلات اشتغال‌زایی از بانک‌ها و تشویق بخش خصوصی در جهت سرمایه‌گذاری در فضاهای روستایی و رونق مشاغل سنتی در روستاها؛
- ه) توسعه نهادی در شهرستان خرمدره و افزایش ظرفیت‌های موجود مستلزم تلاش بلندمدت و مستمر نیاز دارد. راهنمایی و تجربه در این زمینه مطلوب است، اما پاسخگویی، باید به عنوان هدف اصلی مطمح نظر قرار گیرد.

جدول ۳- عناوین اقدامات و کسب‌وکارهای محرک متوسط مقیاس

راهبرد	پروژه‌های پیشران
مدیریت و حفاظت جامع منابع آب	اجرای طرح‌های آبخیزداری و مدیریت آب‌های جاری
توانبخشی اقتصاد منظومه با رویکرد تنوع‌بخشی	ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی فرآوری محصولات زراعی، باغی و دامی
پیوند فضایی- عملکردی با منطقه	بازاریابی محصولات تولیدی در سطح محلی، منطقه‌ای و ملی و تنوع‌بخشی و گسترش دامنه پیوندهای فضایی توجه به بازارسازی محصولات تولیدی روستاییان در کنار بازاریابی
سکونت‌پذیری با رویکرد کیفیت محیطی	آموزش روستاییان در زمینه افزایش کیفیت محیطی و اشتغال پایدار توجه به مسائل فرهنگی و اجتماعی مردم در امر برنامه‌ریزی و پیشنهاد پروژه آموزش روستاییان در زمینه مهارت آموزی انواع مشاغل موجود در روستاها
طرح‌ریزی امکانات و زیرساخت‌های مناسب	ایمن‌سازی شبکه مخابرات و ایجاد اینترنت پرسرعت و استفاده از فنآوری اطلاعات و ارتباطات در زنجیره عرضه و ارزش محصولات تولیدی توجه به انرژی‌های نوین و تجدید پذیر مانند انرژی بادی، خورشیدی و ...

۲-۷- ساختار و سازمان فضائی هدف / پیشنهادی (نقشه)

نقشه ۳- سازمان فضایی پیشنهادی منظومه خرمدره

۳- اقدامات، فعالیت ها، طرح ها و پروژه‌های توسعه بخش (پیوست سند)

۳-۱- اقدامات و فعالیت‌های ذی‌ربط تصمیمات و مصوبات مقرراتی و اجرایی - جدول ۴

۳-۲- طرح‌های سرمایه‌گذاری اولویت بندی شده در سطح بخش - جدول ۵

۳-۳- پروژه‌های عمرانی اولویت بندی شده در سطح بخش - جدول ۶

۴- نظام اجرایی، نظارت و بازنگری سند

۴-۱- سازمان اجرایی

این سازمان زیر نظر کمیته برنامه‌ریزی شهرستان فعالیت می‌نماید. تشکیلات این سازمان با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به تصویب خواهد رسید.

۴-۲- نظارت بر اجرا

در قالب چارچوب‌های مقرر از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، اجرای اسناد بخش‌ها توسط اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی نظارت و رصد خواهد شد. نتایج نظارت در مقاطع ۶ ماهه به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان گزارش خواهد شد.

۴-۳- بازنگری سند

بازنگری بندهای "۲" و "۴" در سال ۱۴۰۰ (در چارچوب مضامین مرتبط برنامه هفتم) و بند "۳" به‌صورت سالانه انجام خواهد شد. با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان و تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، از خدمات مهندسین مشاور مجری مطالعات به عنوان تسهیلگران اجرا و بازنگری سند استفاده خواهد شد.

پیوست و ضمایم

- ✓ جدول ۴ - فهرست اقدامات و فعالیت‌های ذی‌ربط تصمیمات و مصوبات مقرراتی و اجرایی
- ✓ جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری
- ✓ ضمیمه جدول ۵ - توضیحات طرح‌های سرمایه‌گذاری
- ✓ جدول ۶ - فهرست پروژه‌های عمرانی
- ✓ ضمیمه جدول ۶ - توضیحات پروژه‌های عمرانی

جدول ۴ - فهرست اقدامات و فعالیت‌های ذی‌ربط تصمیمات و مصوبات مقرراتی و اجرایی (۱)

ردیف	عنوان فعالیت	دستگاه اجرایی مرتبط	ملاحظات
۱	رفع مشکل آنتن‌دهی موبایل و تلفن ثابت و تقویت شبکه‌های تلویزیونی	صدا و سیما، مخابرات، ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات	-
۲	تعیین تکلیف اراضی اطراف روستاها توسط اداره منابع طبیعی و در صورت امکان جهت استفاده در فعالیت‌های کشاورزی و دامداری	اداره کل منابع طبیعی	طبق اعلام جهاد کشاورزی شهرستان ابهر: تعیین تکلیف اراضی اطراف روستاها از طریق کمیته رفع تداخلات اراضی متشکل از جهاد کشاورزی، اداره منابع طبیعی، اداره ثبت و امور مالیاتی با طی مراحل مربوطه انجام می‌گیرد.
۳	تقویت پیوندهای فیزیکی از طریق احداث راه‌های بین روستایی و شهری از طریق تسهیل صدور مجوز	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری، اداره کل منابع طبیعی، اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای	-
۴	تخصیص بهینه اعطای وام‌های کم‌بهره (ضامن، بروکراسی اداری، بازپرداخت و ...)	بانک‌های عامل	-
۵	تسهیل در محدودیت‌های ایجاد شده از سوی جهاد کشاورزی برای ایجاد کاربری‌های اقتصادی که نیازمند ساخت ابنیه هستند.	سازمان جهاد کشاورزی	طرح‌ها در اراضی کم بازده و نامرغوب اجرا گردد
۶	اعطای مجوزهای واحدهای بومگردی و تقویت اشتغال گردشگری به منظور تنوع‌بخشی اقتصاد روستایی	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری	در روستاهای دارای جاذبه و توانمندی در زمینه گردشگری (شویر، انجلین و ...)

۱- فعالیت‌های ناظر به تصمیمات و مصوبات مقرراتی و اجرائی، زمینه‌ساز / پشتیبان طرح‌های سرمایه‌گذاری و پروژه‌های عمرانی و شامل اقدامات ناظر به حل و فصل مسائل و مشکلات

جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰)

ملاحظه: طرح‌های سرمایه‌گذاری از رهگذر خدمات تسهیل‌گری، تهیه طرح‌های توجیهی، مقیاس شهرستان‌ها و متناسب با دوره دو ساله ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در چارچوب آئین‌نامه اجرایی تبصره ۱۸ قوانین بودجه سنواتی و ضمن تعامل با دستگاه‌های مرتبط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها تعدیل و با اعتبارات ابلاغی تراز خواهند شد.					
ردیف	کد فعالیت ISIC	عنوان فعالیت ISIC	عنوان طرح سرمایه‌گذاری	اعتبار (میلیون ریال) به قیمت سال ۱۳۹۸	اشتغال (نفر)
	۱	۲	۳	۴	۵
			جمع	۵۱۵,۵۰۰	۲۲۰
۱	۲۲۲۰۰	تولید فراورده‌های پلاستیکی- به جز کفش	کارگاه تولید جعبه پلاستیکی (جعبه میوه)	۶,۰۰۰	۴
۲	۴۲۹۰۰	سدسازی	احداث بند انحرافی آبیاری	۱,۶۰۰	۴
۳	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم گردی	۷,۰۰۰	۴
۴	۹۳۱۱۰	استخر	احداث و تکمیل استخر ذخیره آب کشاورزی	۴۰,۰۰۰	۴
۵	۲۵۹۳۰	چاقو-تولید	احداث کارگاه صنایع دستی (تولید انواع چاقو)	۳,۰۰۰	۵
۶	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم گردی	۷,۰۰۰	۳
۷	۰۱۴۴۰	پرواربندی گوسفند	پرواربندی گوسفند	۱,۰۰۰	۴
۸	۳۲۲۰	پرورش ماهی در آب‌های شیرین	احداث واحد پرورش ماهی (سردابی)	۴,۰۰۰	۷
۹	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم گردی	۷,۰۰۰	۴
۱۰	۹۳۱۱۰	استخر	احداث و تکمیل استخر ذخیره آب کشاورزی	۲,۰۰۰	۶

جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰) (دنباله)

ملاحظه: طرح‌های سرمایه‌گذاری از رهگذر خدمات تسهیل‌گری، تهیه طرح‌های توجیهی، مقیاس شهرستان‌ها و متناسب با دوره دو ساله ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در چارچوب آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۸ قوانین بودجه سنواتی و ضمن تعامل با دستگاه‌های مرتبط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها تعدیل و با اعتبارات ابلاغی تراز خواهند شد.

ردیف	محل اجرا			تعداد روستا	عملکردی*	شعاع	موضوع طرح*	کارآفرین محور است*	سطح بخش*	اولویت طرح در سازی*	قابلیت برند	عنوان دستگاه اجرایی
	شهرستان	بخش	نام روستا/ روستاها									
	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵		
۱	خرمدره	مرکزی	اردجین	۱	۳	۲	۲	۱	۲	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۲	خرمدره	مرکزی	اردجین	۱	۲	۱	۲	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۳	خرمدره	مرکزی	اردجین	۱	۲	۳	۱	۲	۲	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان		
۴	خرمدره	مرکزی	اردجین	۱	۲	۱	۱	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۵	خرمدره	مرکزی	الوند	۱	۳	۲	۱	۲	۱	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۶	خرمدره	مرکزی	الوند	۱	۳	۳	۱	۱	۲	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان		
۷	خرمدره	مرکزی	انجلین	۱	۱	۱	۲	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۸	خرمدره	مرکزی	انجلین	۱	۱	۱	۲	۲	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۹	خرمدره	مرکزی	انجلین	۱	۱	۳	۲	۱	۲	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان		
۱۰	خرمدره	مرکزی	انجلین	۱	۱	۱	۲	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		

* شعاع عملکردی: خرد/روستا (۱) متوسط/دهستان (۲) کلان/بخش (۳) فراکلان/شهرستان (۴) * موضوع طرح: کشاورزی (۱) صنعت (۲) خدمات (۳) گردشگری و صنایع دستی (۴)

* کارآفرین محور است: بله (۱) خیر (۲) * اولویت طرح در سطح بخش: اولویت اول (۱) اولویت دوم (۲) * قابلیت برند سازی: دارد (۱) ندارد (۲)

جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰)

ملاحظه: طرح‌های سرمایه‌گذاری از رهگذر خدمات تسهیل‌گری، تهیه طرح‌های توجیهی، مقیاس شهرستان‌ها و متناسب با دوره دو ساله ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در چارچوب آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۸ قوانین بودجه سنواتی و ضمن تعامل با دستگاه‌های مرتبط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها تعدیل و با اعتبارات ابلاغی تراز خواهند شد.					
ردیف	کد فعالیت ISIC	عنوان فعالیت ISIC	عنوان طرح سرمایه‌گذاری	اعتبار (میلیون ریال) به قیمت سال ۱۳۹۸	اشتغال (نفر)
	۱	۲	۳	۴	۵
۱۱	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم‌گردی	۷,۰۰۰	۵
۱۲	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم‌گردی	۷,۰۰۰	۵
۱۳	۲۵۹۳۰	چاقو-تولید	احداث کارگاه صنایع دستی (تولید انواع چاقو)	۳,۰۰۰	۸
۱۴	۴۲۹۰۰	سدسازی	احداث بند انحرافی آب	۸۰۰	۲
۱۵	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم‌گردی	۷,۰۰۰	۸
۱۶	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم‌گردی	۷,۰۰۰	۶
۱۷	۱۱۹۰	گلخانه	احداث گلخانه	۷,۰۰۰	۵
۱۸	۱۵۲۰۰	مصنوعات چرمی-تولید	ایجاد کارگاه تولید کیف و کفش	۱,۰۰۰	۷
۱۹	۰۱۶۳۰	خشک کردن میوه و سبزیجات در آفتاب	کارگاه فرآوری محصولات باغی (خشک‌کنی انگور)	۸۰,۰۰۰	۷
۲۰	۱۷۰۲۰	جعبه مقوایی-تولید	احداث کارگاه تولید کارتن و جعبه مقوایی	۶,۰۰۰	۵

جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰) (دنباله)

ملاحظه: طرح‌های سرمایه‌گذاری از رهگذر خدمات تسهیل‌گری، تهیه طرح‌های توجیهی، مقیاس شهرستان‌ها و متناسب با دوره دو ساله ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در چارچوب آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۸ قوانین بودجه سنواتی و ضمن تعامل با دستگاه‌های مرتبط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها تعدیل و با اعتبارات ابلاغی تراز خواهند شد.

[illegible]

جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰)

ملاحظه: طرح‌های سرمایه‌گذاری از رهگذر خدمات تسهیل‌گری، تهیه طرح‌های توجیهی، مقیاس شهرستان‌ها و متناسب با دوره دو ساله ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در چارچوب آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۸ قوانین بودجه سنواتی و ضمن تعامل با دستگاه‌های مرتبط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها تعدیل و با اعتبارات ابلاغی تراز خواهند شد.					
ردیف	کد فعالیت ISIC	عنوان فعالیت ISIC	عنوان طرح سرمایه‌گذاری	اعتبار (میلیون ریال) به قیمت سال ۱۳۹۸	اشتغال (نفر)
	۱	۲	۳	۴	۵
۲۱	۲۲۰۰۰	نخ نابلونی - تولید	احداث کارگاه تولید نخ بسته‌بندی	۸,۰۰۰	۵
۲۲	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم‌گردی	۷,۰۰۰	۵
۲۳	۰۱۶۱۰	عملیات مرتبط با بهره‌برداری تجهیزات آبیاری کشاورزی	اجرای سیستم آبیاری تحت فشار	۷,۰۰۰	۵
۲۴	۰۱۶۳۰	خشک کردن میوه و سبزیجات در آفتاب	کارگاه فرآوری محصولات باغی (خشک‌کنی انگور)	۸۰,۰۰۰	۸
۲۵	۱۰۷۴۰	رشته‌بری	احداث واحد تولیدی رشته غذایی	۸۰۰	۸
۲۶	۱۵۲۰۰	مصنوعات چرمی - تولید	احداث واحد تولید کفش	۱,۰۰۰	۸
۲۷	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت - زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم‌گردی	۷,۰۰۰	۷
۲۸	۰۱۴۹۰	زنبورداری	زنبورداری	۲,۰۰۰	۶
۲۹	۱۰۵۰۰	تولید فرآورده‌های لبنی	کارگاه فرآوری لبنیات	۶,۰۰۰	۳
۳۰	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت - زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم‌گردی	۷,۰۰۰	۷

جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰) (دنباله)

ملاحظه: طرح‌های سرمایه‌گذاری از رهگذر خدمات تسهیل‌گری، تهیه طرح‌های توجیهی، مقیاس شهرستان‌ها و متناسب با دوره دو ساله ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در چارچوب آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۸ قوانین بودجه سنواتی و ضمن تعامل با دستگاه‌های مرتبط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها تعدیل و با اعتبارات ابلاغی تراز خواهند شد.

ردیف	محل اجرا			تعداد روستا	عملکردی*	شعاع	موضوع طرح*	کارآفرین محور است*	سطح بخش*	اولویت طرح در سازی*	قابلیت برند	عنوان دستگاه اجرایی
	شهرستان	بخش	نام روستا/ روستاها									
	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵		
۲۱	خرمدره	مرکزی	سوکهریز	۱	۲	۲	۱	۲	۲	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۲۲	خرمدره	مرکزی	سوکهریز	۱	۳	۳	۱	۲	۲	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان		
۲۳	خرمدره	مرکزی	شویر	۱	۲	۱	۱	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۲۴	خرمدره	مرکزی	شویر	۱	۳	۲	۱	۱	۲	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۲۵	خرمدره	مرکزی	شویر	۱	۳	۲	۱	۱	۲	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۲۶	خرمدره	مرکزی	شویر	۱	۲	۲	۱	۲	۱	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۲۷	خرمدره	مرکزی	شویر	۱	۳	۳	۱	۲	۲	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان		
۲۸	خرمدره	مرکزی	فلج	۱	۱	۱	۲	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۲۹	خرمدره	مرکزی	فلج	۱	۳	۲	۱	۱	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۳۰	خرمدره	مرکزی	فلج	۱	۳	۳	۱	۲	۲	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان		

* شعاع عملکردی: خرد/روستا (۱) متوسط/دهستان (۲) کلان/بخش (۳) فراکلان/شهرستان (۴) * موضوع طرح: کشاورزی (۱) صنعت (۲) خدمات (۳) گردشگری و صنایع دستی (۴)

* کارآفرین محور است: بله (۱) خیر (۲) * اولویت طرح در سطح بخش: اولویت اول (۱) اولویت دوم (۲) * قابلیت برند سازی: دارد (۱) ندارد (۲)

جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰)

ملاحظه: طرح‌های سرمایه‌گذاری از رهگذر خدمات تسهیل‌گری، تهیه طرح‌های توجیهی، مقیاس شهرستان‌ها و متناسب با دوره دو ساله ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در چارچوب آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۸ قوانین بودجه سنواتی و ضمن تعامل با دستگاه‌های مرتبط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها تعدیل و با اعتبارات ابلاغی تراز خواهند شد.					
ردیف	کد فعالیت ISIC	عنوان فعالیت ISIC	عنوان طرح سرمایه‌گذاری	اعتبار (میلیون ریال) به قیمت سال ۱۳۹۸	اشتغال (نفر)
	۱	۲	۳	۴	۵
۳۱	۰۱۲۸۰	گیاهان دارویی- کاشت و تولید	تولید و فرآوری گیاهان دارویی	۳,۵۰۰	۵
۳۲	۰۱۶۳۰	فعالیت‌های پشتیبانی پس از برداشت محصول	ایجاد کارگاه صنایع تبدیلی کشاورزی	۸۰,۰۰۰	۶
۳۳	۱۰۵۰۰	تولید فرآورده‌های لبنی	کارگاه فرآوری لبنیات	۸۰,۰۰۰	۶
۳۴	۱۰۷۵۰	کنسرو غذای آماده غیر گوشتی- تولید	احداث کارگاه کنسرو لوبیا	۳,۰۰۰	۱۰
۳۵	۱۵۲۰۰	مصنوعات چرمی-تولید	ایجاد کارگاه مصنوعات چرمی	۱,۰۰۰	۶
۳۶	۴۷۹۱۰	فروش اینترنتی کالا (فروش مجازی)	راه‌اندازی کسب و کار اینترنتی	۲,۰۰۰	۱۱
۳۷	۰۱۴۹۰	زنبورداری	زنبورداری	۵,۰۰۰	۵
۳۸	۴۲۹۰۰	سدسازی	احداث بند انحرافی آبیاری	۸۰۰	۲
۳۹	۵۰۱۱۰	اداره امور مربوط به قایق‌های گشت زنی و گردشگری	توسعه گردشگری و بوم گردی	۱۰,۰۰۰	۴

جدول ۵ - فهرست طرح‌های سرمایه‌گذاری (دوره ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰) (دنباله)

ملاحظه: طرح‌های سرمایه‌گذاری از رهگذر خدمات تسهیل‌گری، تهیه طرح‌های توجیهی، مقیاس شهرستان‌ها و متناسب با دوره دو ساله ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در چارچوب آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۸ قوانین بودجه سنواتی و ضمن تعامل با دستگاه‌های مرتبط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان‌ها تعدیل و با اعتبارات ابلاغی تراز خواهند شد.

ردیف	محل اجرا			تعداد روستا	عملکردی*	شعاع طرح*	موضوع موضوع	محور است*	کارآفرین در سطح	اولویت طرح سازی*	قابلیت برند	عنوان دستگاه اجرایی
	نام روستا/روستاها	بخش	شهرستان									
	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵		
۳۱	خرمدره	مرکزی	قلعه حسینیه	۱	۲	۱	۱	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۳۲	خرمدره	مرکزی	قلعه حسینیه	۱	۳	۲	۱	۱	۲	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۳۳	خرمدره	مرکزی	کشت و صنعت خرمدره	۱	۳	۲	۱	۱	۲	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۳۴	خرمدره	مرکزی	نصیرآباد	۱	۱	۲	۲	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۳۵	خرمدره	مرکزی	نصیرآباد	۱	۲	۲	۲	۱	۱	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۳۶	خرمدره	مرکزی	نصیرآباد	۱	۲	۳	۲	۲	۲	اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان		
۳۷	خرمدره	مرکزی	ویستان بالا	۱	۱	۱	۱	۲	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۳۸	خرمدره	مرکزی	ویستان بالا	۱	۳	۱	۲	۱	۲	اداره کل جهاد کشاورزی استان		
۳۹	خرمدره	مرکزی	ویستان بالا	۱	۳	۴	۱	۲	۲	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان		

* شعاع عملکردی: خرد/روستا (۱) متوسط /دهستان (۲) کلان/بخش (۳) فراکلان/شهرستان (۴) * موضوع طرح: کشاورزی (۱) صنعت (۲) خدمات (۳) گردشگری و صنایع دستی (۴)

* کارآفرین محور است: بله (۱) خیر (۲) * اولویت طرح در سطح بخش: اولویت اول (۱) اولویت دوم (۲) * قابلیت برند سازی: دارد (۱) ندارد (۲)

ضمیمه جدول ۵- توضیحات طرح‌های سرمایه‌گذاری

عنوان طرح	توضیحات
کارگاه کنسرو لوبیا	به دلیل کشت لوبیا در روستای نصیرآباد و روستاهای پیرامون شهر خرمدره احداث چنین کارگاهی پیشنهاد می‌شود.
تولید کیف و کفش	به جهت وجود افراد ماهر در زمینه دوخت کیف و کفش در روستای رحمت‌آباد که در شرایط فعلی در شهرهای اطراف مشغول کار هستند. همچنین، در روستا شویر به دلیل وجود افراد ماهر در این زمینه یک واحد تولیدی به مدیریت آقای مولایی پیشنهاد می‌شود.
فرآوری محصولات باغی	به جهت وجود تولید انبوه انگور در منظومه خرمدره و به خصوص در روستای سوکهریز و خام فروشی آن یا تیزآب سنتی که صرفه اقتصادی کمتری برای روستاییان دارد.
سبزه خشک‌کنی انگور	به دلیل اینکه اکثر روستاییان انگور را به صورت سنتی تیزآب کرده و به صورت کشمش سیاه می‌فروشند که قیمت آن پایین است ولی کارگاه‌های سبزه خشک‌کنی هم در زمان و در هزینه صرفه‌جویی کرده و محصولی صادراتی تولید می‌کند. این کارگاه در روستای سوکهریز پیشنهاد شده است.
بومگردی	در روستای شویر به دلیل وجود سد شویر و پتانسیل بومگردی اطراف سد، ایجاد امکانات بومگردی در این طرح پیشنهاد می‌شود که در کنار آن اشتغالزایی متعدد می‌تواند اتفاق بیفتد. همچنین توسعه بومگردی در روستاهای فلج، سوکهریز، الوند، آراناج به دلیل وجود جاذبه‌های گردشگری و مراجعه گردشگران مختلف به این روستاها پیشنهاد می‌شود.

جدول ۶- فهرست پروژه‌های عمرانی (اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای برحسب فصل - برنامه - پروژه)

ملاحظه: پروژه‌های عمرانی (دوره ۱۴۰۱-۱۴۰۰) از رهگذر خدمات کارشناسی دستگاه‌های اجرایی و بررسی‌های توجیهی و بازبینی‌های لازم (از جمله زمان‌بندی) و طی فرایندهای قانونی، تعدیل و در موافقت‌نامه‌های عمرانی بازتاب خواهند یافت.					
ردیف	کد فصل	عنوان فصل	کد برنامه	عنوان برنامه اجرایی	عنوان پروژه
	۱	۲	۳	۴	۵
۱	۱۵۰۳	فصل آب و فاضلاب	۱۵۰۳۰۰۳۰۰۰	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	تأمین آب شرب
۲	۱۳۰۷	فصل منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	تعمیر و بازسازی قنات‌ها
۳	۱۸۰۱	فصل آموزش و پرورش عمومی	۱۸۰۱۰۲۷۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	احداث مدرسه و واحد آموزشی
۴	۱۳۰۷	فصل منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	تعمیر و بازسازی قنات‌ها
۵	۱۳۰۳	فصل حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۴۰۰۰	برنامه توسعه و بهسازی راه‌های روستایی	بازسازی راه ارتباطی بین مزارع
۶	۱۵۰۳	فصل آب و فاضلاب	۱۵۰۳۰۰۳۰۰۰	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	تأمین آب شرب
۷	۱۶۰۱	فصل بهداشت	۱۶۰۱۰۰۲۰۰۰	برنامه ارائه خدمات بهداشت روستایی	احداث خانه بهداشت
۸	۱۸۰۱	فصل آموزش و پرورش عمومی	۱۸۰۱۰۲۷۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	احداث مدرسه و واحد آموزشی
۹	۱۳۰۳	فصل حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۴۰۰۰	برنامه توسعه و بهسازی راه‌های روستایی	بازسازی راه ارتباطی بین مزارع
۱۰	۱۳۰۷	فصل منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	تعمیر و بازسازی قنات‌ها

جدول ۶- فهرست پروژه‌های عمرانی (اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای برحسب فصل - برنامه - پروژه)

ملاحظه: پروژه‌های عمرانی (دوره ۱۴۰۱-۱۴۰۰) از رهگذر خدمات کارشناسی دستگاه‌های اجرایی و بررسی‌های توجیهی و بازبینی‌های لازم (از جمله زمان‌بندی) و طی فرایندهای قانونی، تعدیل و در موافقت‌نامه‌های عمرانی بازتاب خواهند یافت.					
ردیف	کد فصل	عنوان فصل	کد برنامه	عنوان برنامه اجرایی	عنوان پروژه
	۱	۲	۳	۴	۵
۱۱	۱۳۰۱	فصل انرژی	۱۳۰۱۰۱۵۰۰۰	برنامه توسعه امور برق	تأمین و تقویت برق معابر روستایی
۱۲	۱۳۰۳	فصل حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۴۰۰۰	برنامه توسعه و بهسازی راه‌های روستایی	بازسازی و آسفالت راه‌های بین روستایی (۲۵ کیلومتر آسفالت‌ریزی)
۱۳	۱۵۰۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	ایجاد دکل‌های شبکه موبایل و تقویت تلفن ثابت توسط مخابرات و تقویت اینترنت و خودپرداز
۱۴	۱۳۰۳	فصل حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۴۰۰۰	برنامه توسعه و بهسازی راه‌های روستایی	بازسازی راه ارتباطی بین مزارع
۱۵	۱۳۰۷	فصل منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	تعمیر و بازسازی قنات‌ها
۱۶	۱۳۰۷	فصل منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	خط انتقال آب زراعی در سطح روستاها به میزان ۵۰ کیلومتر لوله‌ی پلی‌اتیلن با قطرهای ۲۰۰، ۱۶۰ و ۱۲۵ میلی‌متر
۱۷	۱۳۰۳	فصل حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۴۰۰۰	برنامه توسعه و بهسازی راه‌های روستایی	بازسازی راه ارتباطی بین مزارع
۱۸	۱۳۰۷	فصل منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	تعمیر و بازسازی قنات‌ها
۱۹	۱۳۰۷	فصل منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	خط انتقال آب زراعی در سطح روستاها به میزان ۵۰ کیلومتر لوله‌ی پلی‌اتیلن با قطرهای ۲۰۰، ۱۶۰ و ۱۲۵ میلی‌متر
۲۰	۱۳۰۳	فصل حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۴۰۰۰	برنامه توسعه و بهسازی راه‌های روستایی	بازسازی راه ارتباطی بین مزارع

جدول ۶- فهرست پروژه‌های عمرانی (اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای برحسب فصل - برنامه - پروژه) (دنباله)

ملاحظه: پروژه‌های عمرانی (دوره ۱۴۰۱-۱۴۰۰) از رهگذر خدمات کارشناسی دستگاه‌های اجرائی و بررسی‌های توجیهی و بازبینی‌های لازم (از جمله زمان‌بندی) و طی فرایندهای قانونی، تعدیل و در موافقت‌نامه‌های عمرانی، بازتاب خواهند یافت.

ردیف	محل اجرا			تعداد روستا	عنوان دستگاه اجرایی	عملکردی * شعاع	سطح نخستین * اولویت طرح در	اعتبار به قیمت ۱۳۹۸ (میلیون ریال)		
	شهرستان	بخش	نام روستا/ روستاها					اولویت اول ۱۴۰۰	اولویت دوم ۱۴۰۱	جمع
	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۱	خرمدره	مرکزی	در سطح بخش	-	شرکت توزیع نیروی برق استان	۲	۲		۸,۵۰۰	۸,۵۰۰
۱۲	خرمدره	مرکزی	در سطح بخش	-	اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان	۲	۱	۸,۵۰۰		۸,۵۰۰
۱۳	خرمدره	مرکزی	در سطح بخش	-	اداره کل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان	۲	۱	۹,۰۰۰		۹,۰۰۰
۱۴	خرمدره	مرکزی	رحمت آباد	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان	۲	۱	۲,۰۰۰		۲,۰۰۰
۱۵	خرمدره	مرکزی	رحمت آباد	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان	۲	۱	۵۰۰		۵۰۰
۱۶	خرمدره	مرکزی	رحمت آباد	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان	۲	۱	۲,۶۰۰		۲,۶۰۰
۱۷	خرمدره	مرکزی	سوکهریز	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان	۲	۲		۲,۰۰۰	۲,۰۰۰
۱۸	خرمدره	مرکزی	سوکهریز	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان	۲	۲		۵۰۰	۵۰۰
۱۹	خرمدره	مرکزی	سوکهریز	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان	۲	۲		۲,۶۰۰	۲,۶۰۰
۲۰	خرمدره	مرکزی	شوبر	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان	۲	۱	۲,۰۰۰		۲,۰۰۰

* شعاع عملکردی: خرد/روستا (۱) متوسط/دهستان (۲) کلان/بخش (۳) فراکلان/شهرستان (۴) * اولویت طرح در سطح بخش: اولویت اول (۱) اولویت دوم (۲)

جدول ۶- فهرست پروژه‌های عمرانی (اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای برحسب فصل - برنامه - پروژه)

ملاحظه: پروژه‌های عمرانی (دوره ۱۴۰۱-۱۴۰۰) از رهگذر خدمات کارشناسی دستگاه‌های اجرایی و بررسی‌های توجیهی و بازبینی‌های لازم (از جمله زمان‌بندی) و طی فرایندهای قانونی، تعدیل و در موافقت‌نامه‌های عمرانی بازتاب خواهند یافت.					
ردیف	کد فصل	عنوان فصل	کد برنامه	عنوان برنامه اجرایی	عنوان پروژه
	۱	۲	۳	۴	۵
۲۱	۱۶۰۱	فصل بهداشت	۱۶۰۱۰۰۲۰۰۰	برنامه ارائه خدمات بهداشت روستایی	احداث خانه بهداشت
۲۲	۱۸۰۱	فصل آموزش و پرورش عمومی	۱۸۰۱۰۲۷۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	احداث مدرسه و واحد آموزشی
۲۳	۱۳۰۷	فصل منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	تعمیر و بازسازی قنات‌ها
۲۴	۱۵۰۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	بهسازی روستای هدف گردشگری/ بهسازی بافت باارزش روستایی
۲۵	۱۵۰۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	تهیه و بازنگری طرح‌های هادی روستایی در سطح بخش
۲۶	۱۵۰۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	تهیه و بازنگری طرح‌های هادی روستایی در سطح بخش
۲۷	۱۵۰۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	تهیه و بازنگری طرح‌های هادی روستایی در سطح بخش
۲۸	۱۵۰۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	تهیه و بازنگری طرح‌های هادی روستایی در سطح بخش
۲۹	۱۵۰۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	اجرای طرح‌های هادی روستایی در سطح بخش
۳۰	۱۵۰۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	اجرای طرح‌های هادی روستایی در سطح بخش

جدول ۶- فهرست پروژه‌های عمرانی (اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای برحسب فصل - برنامه - پروژه) (دنباله)

ملاحظه: پروژه‌های عمرانی (دوره ۱۴۰۱-۱۴۰۰) از رهگذر خدمات کارشناسی دستگاه‌های اجرایی و بررسی‌های توجیهی و بازبینی‌های لازم (از جمله زمان‌بندی) و طی فرایندهای قانونی، تعدیل و در موافقت‌نامه‌های عمرانی بازتاب خواهند یافت.

ردیف	محل اجرا			تعداد روستا	عنوان دستگاه اجرایی	شعاع عملکردی*	سطح بخش* اولویت طرح ر	اعتبار به قیمت ۱۳۹۸ (میلیون ریال)		
	شهرستان	بخش	نام روستا/ روستاها					اولویت اول ۱۴۰۰	اولویت دوم ۱۴۰۱	جمع
	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲۱	خرمدره	مرکزی	وبستان بالا	۱	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان	۲	۱	۶,۰۰۰		۶,۰۰۰
۲۲	خرمدره	مرکزی	وبستان بالا	۱	اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان	۲	۱	۹,۰۰۰	۹,۰۰۰	
۲۳	خرمدره	مرکزی	وبستان بالا	۱	اداره کل جهاد کشاورزی استان	۲	۲		۵۰۰	۵۰۰
۲۴	خرمدره	مرکزی	انجلین	۱	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۲		*	*
۲۵	خرمدره	مرکزی	پلاس، ویستان بالا	۲	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۱	۱,۲۰۰		۱,۲۰۰
۲۶	خرمدره	مرکزی	شویر، ویستان پایین	۲	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۲	۱,۲۰۰		۱,۲۰۰
۲۷	خرمدره	مرکزی	باغ دره، نصیرآباد	۲	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۳	۱,۲۰۰		۱,۲۰۰
۲۸	خرمدره	مرکزی	اسلام آباد، انجلین	۲	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۴	۱,۲۰۰		۱,۲۰۰
۲۹	خرمدره	مرکزی	شویر، اردجین، قلعه حسینییه، نصیرآباد	۴	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۱	۸۰,۰۰۰		۸۰,۰۰۰
۳۰	خرمدره	مرکزی	با استعلام از دستگاه اجرایی	-	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۲	.	.	.

* شعاع عملکردی: خرد/روستا (۱) متوسط/دهستان (۲) کلان/بخش (۳) فراکلان/شهرستان (۴) * اولویت طرح در سطح بخش: اولویت اول (۱) اولویت دوم (۲)

جدول ۶- فهرست پروژه‌های عمرانی (اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای برحسب فصل - برنامه - پروژه)

ملاحظه: پروژه‌های عمرانی (دوره ۱۴۰۱-۱۴۰۰) از رهگذر خدمات کارشناسی دستگاه‌های اجرائی و بررسی‌های توجیهی و بازبینی‌های لازم (از جمله زمان‌بندی) و طی فرایندهای قانونی، تعدیل و در موافقت‌نامه‌های عمرانی بازتاب خواهند یافت.					
ردیف	کد فصل	عنوان فصل	کد برنامه	عنوان برنامه اجرائی	عنوان پروژه
	۱	۲	۳	۴	۵
۳۱	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	ساماندهی بستر و حریم رودخانه و مسیل در محدوده روستا	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری
۳۲	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	ساماندهی بستر و حریم رودخانه و مسیل در محدوده روستا	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری
۳۳	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۱۵۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	ساماندهی بستر و حریم رودخانه و مسیل در محدوده روستا	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری

جدول ۶- فهرست پروژه‌های عمرانی (اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای برحسب فصل - برنامه - پروژه) (دنباله)

ملاحظه: پروژه‌های عمرانی (دوره ۱۴۰۱-۱۴۰۰) از رهگذر خدمات کارشناسی دستگاه‌های اجرائی و بررسی‌های توجیهی و بازبینی‌های لازم (از جمله زمان‌بندی) و طی فرایندهای قانونی، تعدیل و در موافقت‌نامه‌های عمرانی، بازتاب خواهند یافت.

ردیف	محل اجرا			تعداد روستا	عنوان دستگاه اجرایی	عملکردی* شعاع	سطح بخش* اولویت طرح در	اعتبار به قیمت ۱۳۹۸ (میلیون ریال)		
	شهرستان	بخش	نام روستا/ روستاها					اولویت اول ۱۴۰۰	اولویت دوم ۱۴۰۱	جمع
	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۳۱	خرمدره	مرکزی	انجلین	۱	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۱	۱۳،۱۰۰		۱۳،۱۰۰
۳۲	خرمدره	مرکزی	اردجین	۱	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۲	۴،۶۷۰		۴،۶۷۰
۳۳	خرمدره	مرکزی	باغ دره	۱	اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان	۱	۳	۹،۷۸۰		۹،۷۸۰
* شعاع عملکردی: خرد/روستا (۱) متوسط/دهستان (۲) کلان/بخش (۳) فراکلان/شهرستان (۴) * اولویت طرح در سطح بخش: اولویت اول (۱) اولویت دوم (۲)										

ضمیمه جدول ۶ - توضیحات پروژه‌های عمرانی

عنوان پروژه	توضیحات
ایجاد دکل‌های شبکه موبایل و تقویت تلفن ثابت توسط مخابرات و تقویت اینترنت و خودپرداز	به دلیل اهمیت اینترنت در عصر حاضر و لزوم توجه به این امکانات زیرساختی برای مباحث کارآفرینی و افزایش سطح رفاه ساکنین، لذا توجه به این امکانات در قالب پروژه عمرانی ضروری به نظر می‌رسد.
تهیه طرح هادی روستایی برای روستاهای فاقد طرح هادی	این طرح جز پروژه‌های اساسی برای هویت بخشی به روستاها، بهبود وضعیت روستاها، ایجاد امکانات و خدمات موردنیاز و به طور کلی توسعه روستا و بهبود وضعیت زندگی ساکنان خواهد بود.
بازنگری طرح هادی در جهت کاهش محدودیت کاربری اراضی پیرامون روستاها	امر بازنگری طرح هادی روستایی، به دلیل امکان در نظر گرفتن تأثیر تغییرات مربوط به ۱۰ سال اخیر و کاهش محدودیت کاربری‌های موجود در روستا، موردنیاز است.
تأمین آب آشامیدنی برای روستاهای فاقد آب شرب	تأمین آب شرب لوله‌کشی برای افزایش کیفیت زندگی ساکنین روستایی، یکی از پروژه‌های اساسی و اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.
تأمین برق جهت ایجاد روشنایی در معابر روستاهای منظومه	تأمین برق، از پروژه‌های موردنیاز اولیه برای افزایش کیفیت زندگی هم در زندگی روزمره و هم اشتغال روستاییان خواهد بود.
بازسازی آسفالت راه‌های بین روستایی و آسفالت کردن راه-های خاکی و شوسه	این پروژه برای حدود ۲۵ کیلومتر از راه‌های ارتباطی سطح شهرستان ضروری است.
احداث مدارس در روستاهای فاقد امکانات آموزشی	احداث مراکز آموزشی (حداقل دبستان)، برای افزایش سطح رفاه و جلوگیری از میزان مهاجرت ضرری خواهد بود.
احداث خانه بهداشت برای روستاهای فاقد خانه بهداشت	خانه بهداشت باید برای افزایش استاندارد زندگی ساکنین روستایی برای روستاهای فاقد این امکانات، در نظر گرفته شود.
بازسازی جاده ارتباطی بین مزارع	برای روستاهای رحمت‌آباد، سوکهریز، خلج، خلیفه لو و شویر جاده بین مزارع مجموعاً به طول ۷/۵ کیلومتر با اعتبار ۷۵۰۰ میلیون ریال لحاظ گردد.
تعمیر و بازسازی قنات‌ها (۱۰ رشته قنات)	این طرح در روستاهای رحمت‌آباد، سوکهریز، باغ دره، الوند، خلیفه لو و ویستان بالا طبق اعلام جهاد کشاورزی لازم و ضروری است.
خط انتقال آب زراعی	خط انتقال آب زراعی در سطح روستاها به میزان ۵۰ کیلومتر لوله‌ی پلی‌اتیلن با قطرهای ۲۰۰، ۱۶۰ و ۱۲۵ میلی‌متر

